

NOVADNIEKS

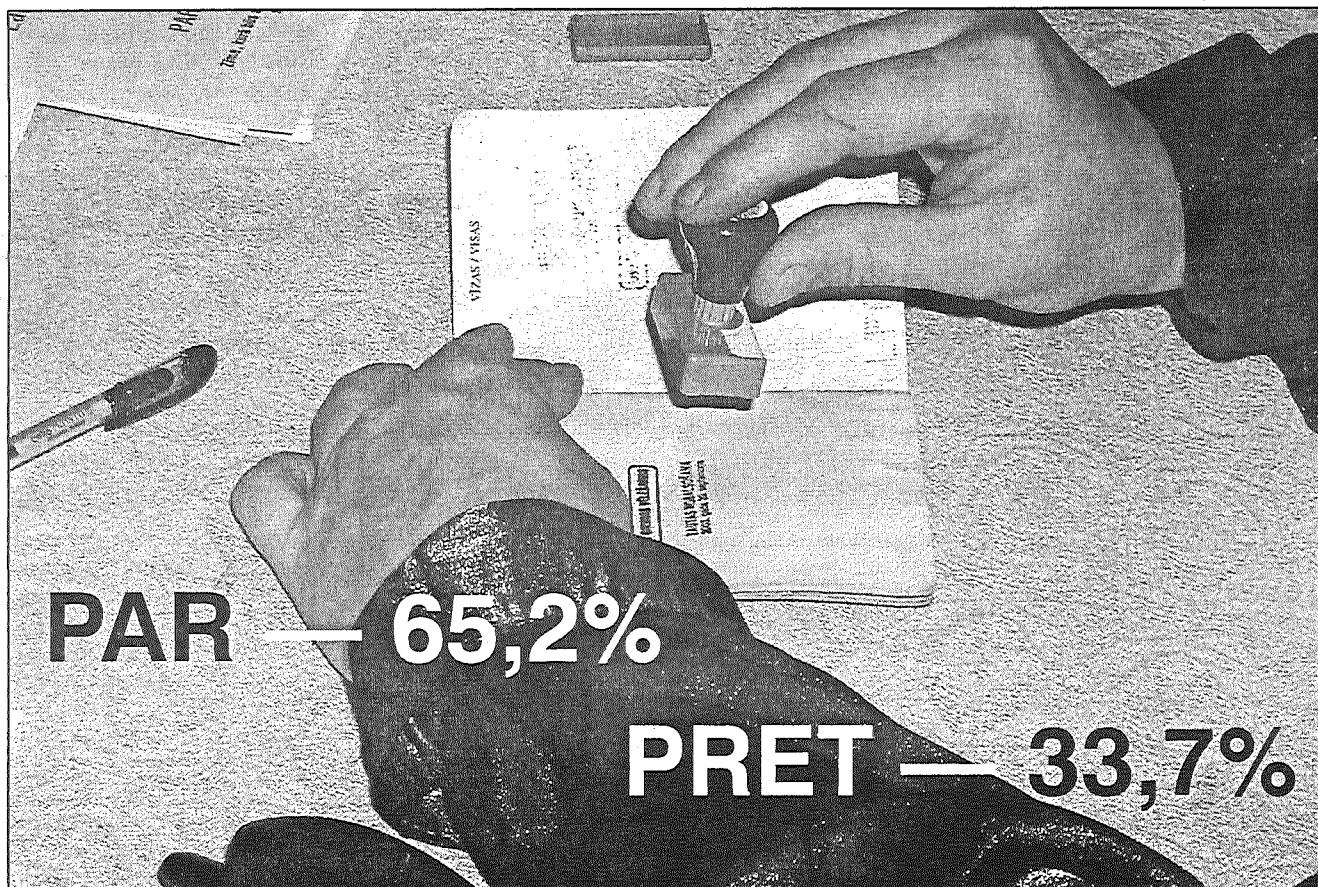
● TREŠDIENA, 2003. GADA 24. SEPTEMBRIS ● Nr. 71 (7382) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,26

ISSN 1407-9321

Preiļu rajona iedzīvotāji saka pārliecinošu «JĀ» Latvijas nākotnei Eiropā

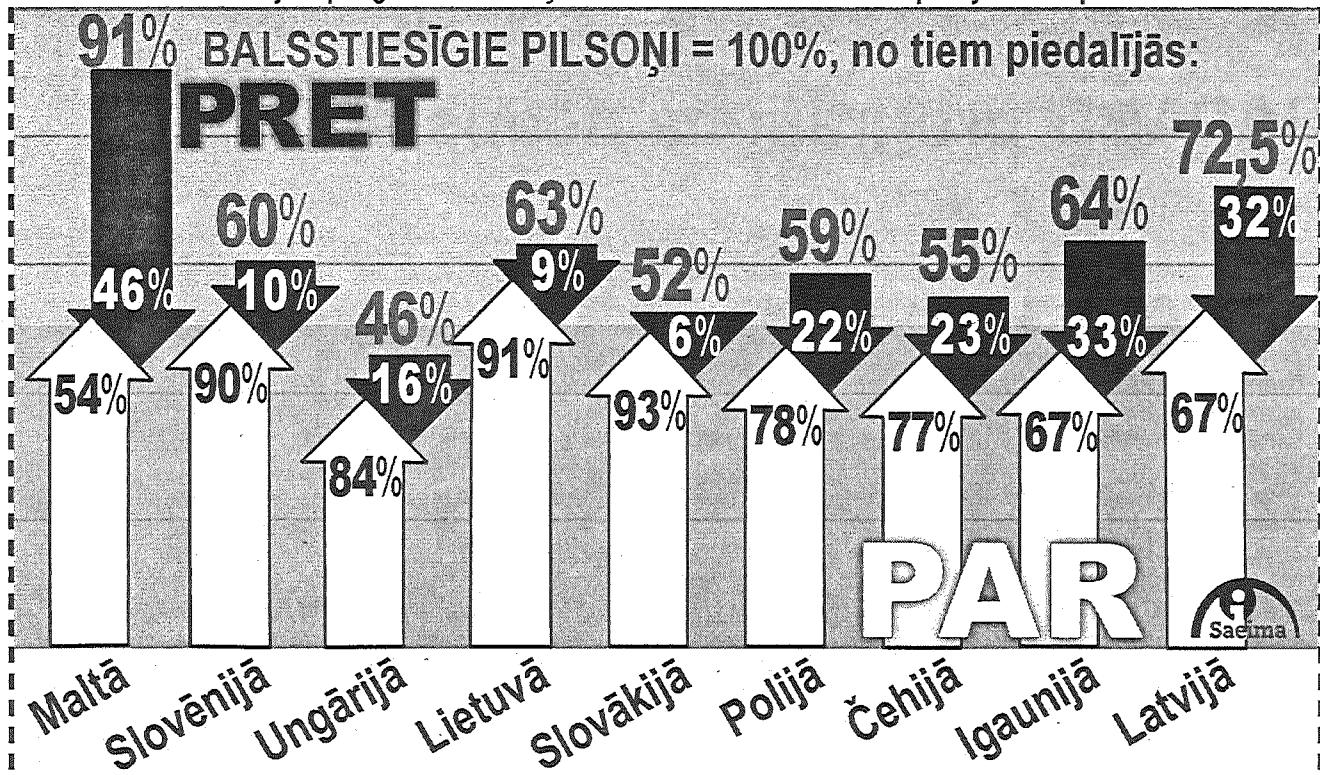
Materiālu par referendumu lasiet 6. un 7. lappusē →

BALSOJUMS CITĀS KANDIDĀTVALSTĪS

Balsojumi kandidātvalstīs par pievienošanos ES piedalījušies (%), no tiem par un pret (%)

Latvijā - prognoze saskaņā ar SIA "In Mind" telefonaptauju 14.septembrī

- Latgales uzņēmēji par negatīvajiem referendumu balsojuma rezultātiem

→ 2. lpp.

- Trešdienas intervija ar deju kolektīva «Gaida» vadītāju Gaidu Ivanu

→ 3. lpp.

- Kukurūza — enerģijas avots

→ 4. lpp.

- Izglītības aktualitātes

→ 5. lpp.

- Referendumu rezultāti

→ 6., 7. lpp.

- Karatē treneris Oskars Tillers

→ 11. lpp.

- Sludinājumi, reklāma

→ 11., 12. lpp.

Abonē rajonā lasītāko laikrakstu
«Novadnieks» un
iesaki to darīt kaimiņam

AKCIJA

«Nesamirksti lietū un nenokavē...»

Cien. lasītāji!

Abonē «Novadnieku» līdz gada beigām un piedalies loterijā, kurā varēs laimēt elegantu tumšzaļu lietussargu un pulksteni sarkanā ietvarā.

Abonementu var noformēt līdz 27. septembrim ieskaitot visās Preiļu rajona pasta nodalās, bet līdz 30. septembrim redakcijā (Brīvības ielā 14, Preiļos), kā arī internetā «Novadnieka» mājas lapā www.novadnieks.lv.

Balvu fondā — 3 lietussargi un 3 pulksteni sarkankoka ietvarā, ko dāvina Hipotēku bankas Preiļu nodala savā 10 gadu jubilejā!

Loterijā piedalās visi abonenti, kas pasūtījusi «Novadnieku» līdz gada beigām.

Preiļos - izstāde «Pilsonība Latvijā»

Kā informē Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodalas informācijas centrs, līdz 10. oktobrim Preiļu galvenajā bibliotēkā apskatāma Naturalizācijas pārvaldes materiālu izstāde «Pilsonība Latvijā».

Stendos izvietoti infomācīvi materiāli par Latvijas iedzīvotāju pilsonisko statusu, etnisko sastāvu, Pilsonības likuma vēsturisko attīstību, Naturalizācijas pārvaldes vēsturi. Apmeklētēji var uzzināt par atšķirībām pilsoņu un nepilsoņu tiesībās, iepazīties ar jauno pilsoņu svīnīgā solījuma tekstu. Fotogrāfijas stāsta par daudzpusīgām aktivitātēm ar sabiedrības integrāciju saistītu projektu realizāciju. Izstādē ir plašs informatīvās literatūras klāsts - bukleti, brošūras, pētījumu materiāli latviešu, krievu un angļu valodā. Lai plašāk iepazīstinātu ar izstādes materiāliem, 1. oktobrī pl. 14.00 bibliotēkā notiks informatīva tikšanās, uz kuru tiek aicināti skolu vecāko klašu audzēkņi. Tikšanās laikā tiks demonstrēta videofilmā un notiks ekspreskonkurss par pilsonības jautājumiem.

M.Paegle, Preiļu novada
sabiedrisko attiecību speciālists

NACIONĀLĀS ZINĀS

A.Rubiks apstrīdēs referendumu rezultātus

LSP līderis Alfrēds Rubiks nākamās nedēļas sākumā Satversmes tiesā iesniegs pieteikumu, apstrīdot referendumu par Latvijas iestāju Eiropas Savienība likumību. Rubiks uzsvēr, ka Latvijas iedzīvotāju daļai bija liegts paust attieksmi pret savas dzimtības iekļaušanu ES. Lielākā daļa nepilsonu, kuriem valsts liedza iespēju piedalīties referendumā, šeit ir dzimus un augusi. LSP līderis apstiprina, ka nelabvēlīga Satversmes tiesas sprieduma gadījumā viņš vērsies Eiropas Cilvēktiesību tiesā. «Kāda atšķirība - referendumu rezultāti ir pozitīvi vai negatīvi? Jebkurā gadījumā referendumi bija ne-likumīgi,» sašutumu pauda Rubiks, norādot, ka referendumu rezultāti vienam šķiet aizdomīgi. «Ja vienā valsts malā cilvēki nobalso pretēji otrā Latvijas galā dzīvojošajiem, tas liecina par administratīvu ietekmi,» sacīja LSP līderis.

V.Vike-Freiberga: latviešu dvēsele ir dramatiska

«Latvijā nekad nav garlaicīgi, arī referendumu pirms rezultātu mūs turēja tādā kā saspringumā un nedrošībā, bet tas būtu par daudz, ja mēs vienkārši atrāktu šeit un nosvinētu un nopriecātos, latviešiem vajag drāmu, viņi vispār ir teātra milētāji,» tiešraide Latvijas Televīzijā ironizēja. Valsts prezidente Vaira Vike-Freiberga, komentējot situāciju valdošajā koalīcijā.

«Delna» nerēdz LPP, ZZS un TB/LNNK sadarbību korupcijas apkarošanā

Nevar runāt par LPP, ZZS un apvienības TB/LNNK kopējo ieguldījumu korupcijas novēršanā, jo šāda trīs partiju sadarbība nav manīta, atzina Sabiedrības par atklātību «Delna» valdes priekšsēdētāja Inese Voika. «Pirma reizi Saeimā ir izveidota pretkorupcijas komisija, bet tā bija JL iniciatīva, no Repes esam redzējuši labas idejas un iniciatīvas korupcijas apkarošanā, kas gan ne vienmēr ir realizētas,» analizēja «Delnas» vadītāja. Ideju nenovešanu līdz galam Voika skaidroja ar premjera komandas nespēju tās realizēt, kā arī ar komunikācijas trūkumu.

Repše vēlas ārkartas vēlēšanas

«Jaunā laika» priekšsēdētājs, Ministru prezidents Einars Repše atbalsta ideju par Saeimas atlaišanu un ārkartas vēlēšanu rikošanu, taču par to esot jāiemēj tautai. «To var darīt tikai tad, ja ir atbalsts tautā, un šajā gadījumā ir jājautā sabiedrībai, vai deputāti Saeimā atspoguļo viņu noskoņojumus.» Savukārt pārejo koalīcijas partiju deputāti par šādu Repes ideju ir sašutuši. Savukārt pārejo valdību veidojotās koalīcijas partiju deputāti pauž sašutumu par partijas JL priekšsēdētāja, Ministru prezidenta Einara Repes izteikto atbalstu idejai par Saeimas atlaišanu un jaunu ārkartas vēlēšanu rikošanu. Valdības krišana vēl nav pamats Saeimas atlaišanai - tā Ministru prezidenta Einara Repes ideju par ārkartas Saeimas vēlēšanu izsludināšanu komentēja Valsts prezidente Vaira Vike-Freiberga.

Oktobrī jau sola sniegu

Oktobra sākumā Latvijā ir gaidāmi pārsvārīs laicīgi nokrišņi, bet jau mēneša vidū tiek prognozēts pirmais sniegs, ziņo LETA. Oktobra pirmā dekāde būs lietaina, bet otrs dekādes sākumā austrumu rajonos pat iespējams slajpīgs sniegs. Trešajā dekādē var izveidoties arī pirmā sniega sega.

Zinas sagatavoja T.Eiste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indeks 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs - SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskaisasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redakcijai),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublīcējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

«Ja dzīve apmet kūleni, tad jāmet kūlenis līdzi un jāsāk dzīvot no gala.»
Mariss Vētra

Uzņēmēji skaidro Latgales negatīvo nostāju pret Eiropas savienību

Aģentūras LETA aptaujātie Daugavpils un Krāslavas uzņēmēji Latgales iedzīvotāju negatīvo nostāju pret Eiropas Savienību balsojumā skaidroja ar neticību pozitīvām pārmaiņām. Savukārt vairāki Rēzeknes uzņēmēji to saista ar etnisko sastāvu un investīciju koncentrāciju galvenokārt Rīgā. Negatīvo balsojumu ietekmē arī Latvijas valdības vienaldzīgā attieksme pret Latgales problēmām pēdējo desmit gadu laikā.

AS «Ditton» uzņēmumu grupas prezidents **Vladislavs Drīksne**, skaidrojot daugavpiliešu izvēli, atzina, ka pilsētā vairākums cilvēku skeptiski izturas ne vien pret Latvijas iestāšanos ES, bet pret pārmaiņām kā tādām.

Drīksne uzskata, ka pēc Latvijas iestāšanas ES lielo uzņēmumu, arī «Ditton» darbībā īpaši lielu izmaiņu nebūsot, jo še uzņēmumi jau tagad strādā lielas konkurenčes apstākļos, «sliktā varbūt klāties mazajiem un pārtikas pārstrādes uzņēmumiem». Lai gan patlaban tiek deklarēts, ka Latvijai, iestājoties ES, būs iespējas saņemt līdzekļus no ES struktūralajiem fondiem, reāli saņemt šo naudu būs samērā grūti un ne katrs to spēs izdarīt, uzskata «Ditton» uzņēmumu grupas prezidents.

Lielākā Daugavpils uzņēmuma AS «Lokomotive» prezidents **Emils Bušs** uzskata, ka nepieciešamība pēc Latvijas iestāšanas ES strauji paaugstināt strādājošo darba algas var novest uzņēmumu pie bankrota. Uzņēmuma finansiālo stāvokli var palielināt arī izejvielu cenu pieaugums. Piemēram, metāla cenas Eiropā patlaban ir augstākas nekā Krievijā. Bušs norādīja, ka esot vēl daudz neskaidru jautājumu par «Lokomotives» perspektīvām ES.

Pilsētnieku negatīvo izvēli balsojumā par Latvijas dalību

ES Bušs skaidroja ar bažām par gaidāmajām izmaiņām un bailēm no tā, ka viņu dzīves apstākļi varētu kļūt vēl smagāki. Daugavpils iedzīvotāju skeptiskā nostāja jautājumā par Latvijas iestāšanos ES varētu būt skaidrojama ar bažām, ka pēc iestāšanās ES sarežģīties to uzņēmumu stāvoklis, kuru preču nojēta tirgus ir galvenokārt NVS valstis.

Daugavpils direktoru un uzņēmēju padomes priekšsēdētājs **Pjotrs Savostjanovs** sacīja, ka šiem uzņēmumiem varētu rasties sarežģījumi gan ar izejvielu iegādi, gan gatavības produkcijas realizāciju. Krievi runājošā elektorātā izvēli, pēc Savostjanova domām, zināmā mērā ietekmēja arī Labklājības partijas priekšsēdētāja Jurija Žuravļova izvērstā ES antireklāma krievu masu informācijas līdzekļos un pensionāru bažas par iespējamo cenu pieaugumu pārtikas precēm un komunālājiem maksājumiem pēc Latvijas iestāšanas ES.

Savostjanovs ir pārliecīnās, ka uzņēmējiem pirmais laiks pēc Latvijas iestāšanas ES būs smags - nespējot izpildīt prasības, kas uzņēmumiem tiks izvirzītas ES, daudzi no tiem bankrotēs, taču uzņēmējiem, kas laikus sāka gatavoties gaidāmajai Latvijas dalībai ES, gan īpašu problēmu nebūsot. «Mūsu uzņēmēji pie konkurences ir

pieraduši un spēs atrast savai produkcijai nojētu arī ES tirgū,» skaidroja direktorū padomes priekšsēdētājs.

Mēbeļu ražotnes Krāslavas SIA «Krebsar» prezidents **Jānis Krivīns** prognozēja, ka līdz ar Latvijas iestāšanos ES uzņēmumam nāksies saskarties ar vairākām problēmām. Viņaprāt, uzņēmumam saņēgtāk kļūs ievest no Baltkrievijas ražošanai nepieciešamo kokni, kā arī izvest gatavo produkciju. «Pieaugot preču un pakalpojumu cennām, cilvēki arvien vairāk grims nabazībā,» sacīja Krivīns.

Pēc iestāšanās ES būs jāpaaugstina strādājošo darba algas, un, lai to izdarītu, uzņēmums būs spiests iegādāties jaunas tehnoloģijas un samazināt uzņēmumā strādājošo skaitu. Latgales iedzīvotāju negatīvo attieksmi balsojumā par Latvijas dalību ES Krivīns skaidroja ar cilvēku neticību, ka pēc iestāšanās ES pār Latgalē nolis «naudas lietus». Līdzšinējā pieredze rāda, ka dažādu Eiropas fondu līdzekļi līdz sim ir «nosēduši galvenokārt Rīgas un Rīgas tuvumā».

vēlētāju, izvēloties balsot «par» vai «pret» Latvijas dalību ES.

Savukārt bijušais Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas vadītājs **Juris Guntis Vjakse** pauda pārliecību, ka balsojumā «no-spēlēja» pilsētas etniskais sastāvs un vēlētāju vidējais vecums. «Tie nebija ne jaunieši, ne ES priekšrocības pārīzinoši cilvēki,» teica Vjakse. Viņš uzskata, ka «vienkāršos ļaudis» vadījušas bailes par cenu kāpumu, algu atpalikšanu no cenām, komunālo maksājumu pieaugumu.

Pēc sarunas ar uzņēmējiem Vjakse pauda Rēzeknes biznesa pārstāvju kopējo vie dokli: uzņēmēji neesot «pret», viņi vienkārši zinot, ka nebūs viegli, taču jau pašlaik liela daļa, piemēram, AS «Rebir» daļu savas saražotās produkcijas realizē ES dalības un kandidātvalstis, arī SIA «NOOK», SIA «Annas V» jau tagad sadarbojas ar ES valstim.

Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas apkopotajiem pro vitoriskajiem balsošanas rezultātiem visvairāk eirooptimistu ir Valmieras rajonā, kur par Latvijas dalību ES balsojuši 83,1% vēlētāju, bet visvairāk ES pretinieku bijis Daugavpili - pret ES balsojuši 67,3% referenduma dalībnieku, Rēzeknē pret ES bīja 55,7%, Krāslavas rajonā - 50,4%, Daugavpils rajonā - 50,3% vēlētāju.

Pārējās Latvijas pilsētās un rajonos pret balsojuši mazāk nekā 50% referenduma dalībnieku.

SAPARD programma neapstājas

Zemkopības ministrs **Mārtiņš Roze** saņēma ziņu no Eiropas Savienības lauksaimniecības komisāra **Franca Fišlera** par to, ka Latvija varēs finansēt SAPARD projektus no ES pēciestāšanas strukturālo fondu līdzekļiem.

Tātad Lauku atbalsta dienests varēs turpināt apstiprināt jau iesniegtos projektus, kā arī atjaunot projektu pieņēšanu.

«Šī ziņa vēlreiz apliecinā, ka ES nostāja attiecībā pret Latviju un Latvijas lauksaim-

niekiem ir pozitīva», uzsvēr M. Roze. «Katrā ziņā esmu gandarīts par tik operatīvu reakciju uz mūsu lūgumu, lai «neapstātos» SAPARD projekti. Līdzšinējā sadarbībā ar ES mūs pārliecina, ka Latvija spēs normāli funkcionēt un attīstīties šīs organizācijas iekšienē. Un palīdzību SAPARD programmu finansēšanā varam uztvert kā Eiropas Savienības labu žēstu jau pirms mūsu valsts iestājas šajā starptautiskajā savienībā. Jau zinots, ka M. Roze nosūtīja FFišleram vēstuli ar lūgumu SAPARD programmas projektus finansēt no

dažādošanā.

Kā zināms, sakarā ar Latvijas zemnieku un citu uzņēmēju lielo aktivitāti, vairākas SAPARD apakšprogrammas jau apgūtas un tām trūkst pārīzības finansējuma. «Latvijas lauksaimnieku aktivitāte SAPARD programmu apgūšanā ir pozitīvs signāls par to, ka lauku novadi attīstās, ka lauksaimnieki grib un var izstrādāt nopietrus un nākotnē vērstus projektus,» saka M. Roze.

Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa

TREŠDIENAS INTERVIJA

Skaistākie mirkļi ir veltīti bērniem un dejai

— Kopā ar saviem dejotājiem jūs esat braukusi tālus ceļus ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs, piedalījusies koncertos, svētkos, festivalos, kas pulcē cilvēkus ar visai atšķirīgu mentalitāti. Vai tiešām mēs, latvieši, esam tik unikāli dziedātāji un dejotāji pasaules mērogā, par kādiem, citu uzteikti, esam sevi tagad iedomājušies?

— Es domāju, ka mēs esam unikāli ar saviem dziesmu un deju svētkiem, kas citur nekur pasaulē nav. Vai esam izcilākie dziedātāji un dejotāji? Par to var ūtīties, jo ir ļoti daudz tautu, kur no seniem laikiem godā ir gan dziesmas, gan dejas. Piemēram, šovasar piedalījāmies bērnu deju festivalā, kas norisinājās Čehijā. Pēc koncertiem vietējie iedzīvotāji brīnījās, kāpēc mēs tikai dejojam un nedziedam. Čehijā ierasts, ka kolektīvu dalībnieki gan dzied, gan dejo. Man radās iespaids, ka tur visi ir dziedātāji un dejotāji, ka tautas māksla tiek ļoti atbalstīta. Čehi lepojas ar to, kādi viņi ir, lepojas ar to, kā prot svinēt svētkus. Tā ir normāla parādība — parādīt pasaulei savas zemes un cilvēku labākās iezīmes.

— Pastāstiet, lūdzu, ko vairāk par Čehijas braucienu.

— Deju festivāls «Rožnovska valaška» notika no 13. līdz 17. jūnijam Čehijas pilsētā Rožnovā. Festivāla nosaukums saistīts ar cīrvīti, jo tieši tā tiek tulkots vārds *valaška*. Braucienā piedalījās 45 deju kopas «Gaida» dalībnieki. Mēs tur bijām ļoti gaidīti (varbūt tāpēc, ka tik tālu braukuši) un jutāmies milēti. Mūsu deju kopas uzstāšanos uzņēma ar ovācijām, īpaši nakts koncertā, kas bija emocionāls un sāvīnojošs.

Uzaicinājumu uz festivālu saņēmām no Eiropas ceļojumu centra festivālu koordinatora. Acīmredzot mūs bija *noskatījusi* jau iepriekš. Iesniedzām videomateriālu par savu deju programmu un fotogrāfijas. Braucienā devās gan kopas mazie dejotāji, kas tikko bija beiguši otro klasi, gan lielie, kuriem šis nebija pirmais ārzemju brauciens.

— Kā jūs spējat 45 zīķerus tik tālā ceļā kopā saturēt?

— Mani dejotāji ir ļoti disciplinēti. Jāatzīstas, ka mājās viņi noteiktī vairāk blēņu sastrādā. Ārzemēs visi juta lielu atbildību gan par sevi, gan kolektīvu.

— Pagājušajā nedēļā kļuva zināmās, ka jūs pošaties uz Sanktpēterburgu.

— Jā, šonedēļ dosimies uz Krievijas ziemeļu galvaspilsētu, kur no 25. līdz 28. septembrim norisināsies starptautiskais Baltijas valstu festivāls «Vivat, Pētergofa!». Mūs ļoti vilina ne tikai koncerti un iespēja uzstāties kaimiņvalsts publikai, bet arī pasākums, ar kuru Pētergofā tiks slēgta krāšņo strūklaku vasaras sezona. Lielākā dala dejotāju Krievijā nav bijuši un gaida šo braucienu, kā arī iespēju dzītot ģimenēs ar nepacietību.

Atziņos, ka vīzu kārtošana Krie-

vijas braucienam nebija vienkārša. Uz jebkuru Rietumeiropas valsti aizbraukt ir daudz vienkāršāk.

— Ceru, ka pēc atgriešanās no festivāla jūs dalīsieties iespaidos arī ar «Novadnieka» lasītājiem. Tagad pievērsīsimies deju kopai «Gaida».

— Preiļu kultūras centra deju kopā «Gaida» darbojas Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknji. Pārsvārā tie ir piecpadsmit līdz astoņpadsmitgadīgi jaunieši, kas pirmos deju solus sāka mācīties pirmajā klasē. Laika gaitā kolektīvs mainās, daļa izvēlas sev citu brīvā laika pavadīšanas iespēju, citi, savukārt, nāk klāt. Mēs uzņemam arī tos, kuri iepriekš nav dejojuši, bet to ļoti vēlas. Ja ir centība un laba griba, kolektīvā var iekļauties ātri.

— Kā radās kolektīva nosaukums «Gaida»?

— Dejotājus sāku mācīt pirms 22 gadiem. Atceros, ka Lietuvā notika festivāls «Lietuvas ezeri», kur mēs uzstājāmies. Lai stādītos priekšā skatītājiem, nosaukums «Preiļu 1. vidusskolas jauniešu deju kolektīvs» likās pārāk garš. To-reiz mani bērni arī ieteica, sak, skolotāj, jums tāds skanīgs vārds, sauksim kolektīvu par «Gaidu». Tā arī palika līdz šai dienai.

— Divdesmit divi gadi kolektīva vēsturē ir ilgs laika posms. To-reizējē dejotāji sen jau beiguši skolu. Vai viņi vēl atceras savu pašdarbības kolektīvu?

— Protams, ka atceras. Daudzi atbrauc uz mūsu tradicionālajiem Ziemassvētku koncertiem, piezvana, atsūta apsveikumus. Tas ir patīkami. Bet vēl priecīgāk jūtos par to, ka mēģinājumos lietie sviedri nav bijuši veltīgi, vairāki studiju gados ir dejojuši vai arī pašlaik dejo citos kolektīvos, pie-

mēram, Aigars Prusaks — «Danči», Aivars Spūlis — «Vektorā», «Gaidas» dejotāji ir «Gatvē», «Laimā». Iveta Veigule un Inese Kupre jau pašas vada deju kolektīvus. Tā ir lieliska sajūta — redzēt savus audzēkņus turpinām iestāto darbu. Pat tie, kuri, beidzot skolu Preilos un aizbraucot projām, citus kolektīvus nav atradusi, atzīst, ka atmiņas bieži kavējas kopējos piedzīvojumos.

Pašlaik kopa «Gaida» ir liels un ļoti raibs kolektīvs. Jaunākajā grupā dejo 30 trešklasnieki, vidējā grupā darbojas 20 septytās klasses audzēknji, vēl 30 — vecākās grupas dejotāji. Viņi visi ir ļoti atraktīvi, asprātību un dullību pilni. Un ļoti talentīgi. Man šķiet, bērni ar katru gadu paliek arvien atraisītāki un talantīgāki.

Pirms divdesmit gadiem, kad sāku vadīt kolektīvu, šķiet, tomēr bija vienkāršāk strādāt. Ja klasēs audzinātājs teica, ka jāiēt dejot tautas dejas, tad klausīja bez vārda runas. Pašlaik bērni ir jāieinteresē. Stimuls viņiem ir dažādi koncertbraucieni, kādu agrāk nebija. Tiesa gan, braucienus cēšamies plānot tā, lai nebūtu jākavē stundas. Tagad direktoram esam stingri nosolījušies pēc Pēterburgas brauciena mācības vairs

GAIDA IVANOVA ir sākumskolas skolotāja. Ik dienas viņa dodas klasē pie bērniem un māca viņiem ābeces zinības, no bikliem un satrauktiem pirmklasniekiem pamazām veidojot zinātākārus un gudrus zēnus un meitenes. Būt skolotājai — tā ir tikai Gaidas viena dzīves daļa. Otra, ne mazāk piepildīta un aizraujoša, jau daudzus gadus ir veltīta Preiļu novada kultūras centra deju kopai «Gaida». Par šīm abām dzīves jomām arī šīsdienu intervija.

● — Latvieši dejo pa pāriem, to vienmēr esmu mācījusi saviem dejotājiem,— stāsta Gaida Ivanova. — Tā jaunieši iemācās viens otru saprast, viens otrā ieklausīties, iemācās pleca sajūtu. Foto: M.Rukosujevs

nekavēt.

— Kā jūs pati līdz tautas dejai un tās mācīšanai nonācāt?

— Dejošana mani saistīja kopš bērnības, tomēr nekāda lielā dejotāja skolas laikā nebiju. Tikai daudz vēlāk, kad pēc augstskolas beigšanas, un tas bija 1979. gadā, sāku strādāt Preiļu 1. vidusskolā par sākumskolas skolotāju, beidzot kursus deju kolektīvu vadītājiem. Manas tagadējās prasmes un zināšanas nākušas pamazām, lielākoties viss ir pašas apgūts.

Dejošana ir smags darbs. Arī bērni saprot, ka nevar tā vienkārši atnākt, iemācīties dažus solus un tūlit deja ritināsies kā no kamoliša. Ar mazajiem ir samērā vienkārši. Bet lielie... Ir jāpanāk, lai sešpadsmītgadīgie dejotāji man uzticas, lai klausīs un dara tieši tā un tieši to, ko es sakū.

— Jūs esat 3. a klases audzinātāja, ik rītu ejat klasē, labojat burtīcas, liekat atzīmes, rājat palaidņus. Vai tas ir tas, ko jūs vienmēr esat vēlējies darīt?

— Skolas laikā sapņoju studēt ģeogrāfiju. Tas laikam bija tālā un nezināmā vilinājums. Tomēr kļuva par sākumskolas skolotāju un to nekad neesmu nozēlojusi. Manā klasē ir 26 bērni — bezgala uzticīgi un atvērti mazi cilvēciņi. Mēs ne tikai iemācāmies, bet braucam ekskursijās, ejam pārgājenos, piedalāmies konkursos un dejotājam. Man ļoti gribas saglabāt viņos bērnišķīgo uzticību skolotājam. Dejas soli var iemācīt jebkura. Grūtāk panākt, lai no katra zēna un meitenes nāk strāvojums, pacilātība un pārliecība par paša talantiem un spējām. Pa-

gaidām viņi vēl cenšas būt vislabākie, visgudrākie. Pagājušajā gadā mēs Madonā piedalījāmies horeogrāfa Harija Sūnas piemiņai veltītājā jaunrades deju konkursā un atvedām mājās balvu par savu sniegumu. Kāds prieks un sajūsma bija par panākumiem, to varēja redzēt bērnu acīs.

— Jūs pieminējāt jaunrades de-

● Deju kopa «Gaida» šovasar bija Dziesmu un deju svētku dalībnieku pulkā. Attēlā pirms svētku gājienu tās vadītāja Gaida Ivanova (otrā no kreisās) kopā ar saviem dejotājiem Aiju Peiši, Diānu Petrovu, Imantu Petrovu un Gunu Laci. Foto no G.Ivanovas personīgā albuma

jas. Zinu, ka vairākām esat autore. Kā tās rodas?

— Vispirms ir mūzika. Ja dejotājiem patīk melodija, tad arī deja radīsies. To gan tikai uz papīra vien nevar ne uzrakstīt, ne uzsimēt. Es strādāju ar kolektīvu. Mani lielākie atbalstītāji ir mazie dejotāji, labprāt piedalās jaunrades procesā un ir lepni ar to. Cik tādu jaunrades deju jau bijis, neesmu skaitījusi. Groši vien daudz. Parasti jāpāpet vismaz mēnesim, lai saprastu, būs jauna deja vai nebūs. Pērn ar labiem panākumiem piedalījāmies jaunrades deju festivālā «Latvju bērni dansi» Rēzeknē.

Tagad droši varu teikt, ka skaistākie mirkļi ir bijuši veltīti bērniem un dejai. Liktenis man ir bijis labvēlīgs tajā ziņā, ka esmu varējusi šīs abas lietas apvienot.

Kopā ar kolektīvu esmu piedalījusies daudzos dziesmu un deju svētkos, taču ir notikumi, kas iespiežas atmiņā ar savu vienreizīgumu un emocionālo piesātinājumu. Tāda reize bija 1998. gads, kad notika XII deju svētki. Bija lieliska programma «Solis laikā», bija talantīgi dejotāji, spēcīga konkurence, kas kopumā deva neizdzēšamus iespaids.

— Vai jums bez darba un deju

kolektīva vadīšanas ir arī kādas citas aizraušanās?

— Aizraušanās varbūt arī būtu, bet tām nepietiek laika. Kad ir brīva stundīņa, mācos jaunās dejas, lai tās liktu priekšā «Gaidas» mēģinājumos. Nemu papīrus rokā un dzīvojamā istabā izmēģinu solus — meiteņu partiju, zēnu partiju un tā tālāk. No malas droši vien izskatās jocīgi.

Jā, vēl man ir arī mazs dārziņš. Taču atkal kavē laika trūkums. Kad citi pavasarī sēj, man skolā tuvojas mācību gada nobeigums. Kad es sēju, citi jau ravē. Tā saņāk, ka tās sakņu un puķu dobes man ir tikai lauku cilvēka dvēseles mierinājumam, relaksācijai.

— Jums ir divas pieaugušas meitas. Vai viņas arī dejo?

— Dejoja. Ja mamma vada deju kolektīvu, meitām nekas cits neatlika. Kad vijas beidza Preiļu Valsts ģimnāziju un sāka studēt, abas turpināja dejot, Dagne — «Gatvē», Zane «Vektorā». Tagad viņu dzīve iegrozījusies tā, ka lielāko daļu laika aizņem darbs un mācības. Taču savu pirmo kolektīvu viņas nav aizmiršušas un reizēm labprāt uzdejo arī «Gaidas» pasākumos.

L.Kirillova

LAUKSAIMNIEKIEM

Kompensācijas par lietavu radītajiem zaudējumiem piešķirtas. Teorētiski...

17. septembrī Rīgā notikušajā Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes (LOSP) sēdē kļuva zināms, ka zemnieki saņems kompensācijas par lietavu radītajiem graudaugu ražas zudušiem. Pagaidām gan valdība sagādājusi tikai nelielu daļu no kompensācijām nepieciešamā finansējuma.

Zemniekiem teorētiski ir pamats priecāties – kompensācijas būs, par uzziņoto saka Preiļu rajona lauksaimnieku apvienības vadītāja Valija Ruisa. Pateicoties zemnieku atsaucībai, lauksaimniecības konsultantu un pašvaldību speciālistu ieinteresētai, laikus tika apkopota informācija (Preiļu rajonā apkopotas 979 anketas) par lietavu radītajiem zaudējumiem (pavasarī iesētās un 1. septembrī vēl nenovāktās graudaugu platības). Zemkopības ministrija, nemot vērā šo informāciju, kā arī hidrometeoroloģu ziņas par nokrišņu daudzumu visos Latvijas reģionos, ir veikusi aprēķinus, kas liecina, ka Latgales zemnieki saņems vislielakos maksājumus – 49,4 latus par pavasari deklarēto sējumu hektāru.

Kompensācijām Zemkopības ministrijai nepieciešami 7,67 miljoni latu. Pašlaik ministrijas rīcībā ir tikai 1,7 miljoni latu, kas ir pārpalikums no graudu intervences fonda. Pārējā summa, kā LOSP sēdē minēja zemkopības ministru Mārtiņu Roze, vēl jāmeklē. Valsts budžeta grozījumi iespējamī novembra vidū, un tikai tad zemnieki varēs būt droši, ka kompensāciju patiešām saņems.

Zemkopības ministrs informēja, ka tiks palielināts arī valsts galvojums tiem naudas apjomim, kas nāks no Lauku attīstības fonda.

Grūti iznīdējamā galinsoga

Izmūža divdigllapju nezāle galinsoga jeb īsstaru sīkgalvīte (*Galinsoga parviflora*) parasti stipri piesārņo barības vielām bagātas augsnēs – labi mēslotus dārzenu stādījumus un sējumus, veidojot 70 cm augstu, stāvu, stipri sazarotu ceru. Reti šī nezāle sastopama nabadzīgās augsnēs, graudaugu sējumos.

Augi vairojas ar sēklām, sējumos tie parādās vēlu. Dīgst pavasara beigās (līdz pat rudenim) augsnēs virskārtā (ne dzīlāk par 2 cm) izvietojusās sīkās nezāļu sēklas. Nereti spēcīgās vēja brāzmās tās spēj izplatīties un pārvietoties ļoti lielos attālumos. Sēklas saglabā augsnē dīgtspēju 3 – 5 gadus. Nezāles dārzā iespējams ieviest arī tad, ja iepirkts stādāmais materiāls ar pielipušām augsnēs piciņām, kurās ir sēklas. Dažkārt galinsogu sēklas nonāk aiz sīksīpoliņu zvīņām un tādējādi nokļūst arī augsnē.

Apkaršana. Vegetācijas periodā sakņu dārzā galinsogu iespējams apkarot tikai mehāniskā ceļā, galvenokārt ar rāvēšanu. Augi jāiznīcina, pirms tie sākuši ziedēt (kamēr nav nogatavojušās sēklas). Turpmāk katru nākamo augsnēs apstrādi veic, kad nezāles jau ir sadigušas, bet vēl nav stipri attīstījušās.

Herbicīdus var lietot tikai tad, ja mehāniskie nezāļu apkarošanas pasākumi ir bijuši nesekmīgi. Piemēram, ja audzē sīpolus (sēj vai stāda), nezāļu pārņemtu lauku var apstrādāt ar *gezagardu* (1 – 1,5 l/ha), kad kultūraugiem izveidojušās 3 – 6 lapiņas.

«Praktiskais Latvietis»

KAIMINU PIEREDZE

Lopkopji iecienījuši kukurūzu

Septembra sākumā grupa Latvijas zemnieku devās pieredzes braucienā uz Lietuvu un Poliju. Braucēju vidū bija arī Saunas pagasta padomes priekšsēdētājs un zemnieku saimniecības «Punduri» īpašnieks JĀNIS DOMULIS un Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste INESE MAGDALENOKA.

Kā «Novadniekiem» stāstīja I.Magdalena, braucienā uz Lietuvu un Poliju rīkoja vairākas firmas — «CERTA» no Latvijas, kas zemniekiem piedāvā lopbarības gatavošanas tehniku, Holandes firmas «BARENBRUG» Polijas pārstāvniecība, kas specializējas lopbarības zālaugu sēklu audzēšanā un ražošanā, un Lietuvas firma «PIO-NEER».

Datorizētas fermas un laba tehnika

Lietuvā tika apskatītas divas zemnieku saimniecības. Vienā no tām Latvijas zemnieki redzēja govju fermu, par kādām, piemēram, Preiļu ra-

jona zemnieki vēl tikai sapņo, — pilnībā datorizētu un iekārtotu pēc jaunākajām lopkopības prasībām. Otra ferma līdzinājās novietnēm, kādas pārsvarā darbojas Latvijā. Taču abās saimniecībās lopbarībai tiek audzēta kukurūza. Latgales zemnieki nenoliedz, ka šī siltzemju kultūra, kas labi aug arī Baltijas klimatā, ir pietiekami vērtīga, taču iemesls, kāpēc tā netiek sēta, ir atbilstošas kopšanas un novākšanas tehnikas trūkums.

Protams, padomju laikos kukurūzas novākšanā izmantotā tehnika ir novecojusi un ar vairākām nepilnībām, kukurūzu novācot, tiek apsistas vālītes, kas ir šī auga vērtīgākā sastāvdaļa.

Lietuvieši iegādājušies lielisku ārzemju tehniku, kas

● Kukurūras dzimtene ir Centrālamerika. Selekcionāri ir radījuši šķirnes, kas ir izturīgas ne tikai pret sausumu, bet arī salnām un labi jūtas arī mainīgajā Latvijas klimatā. Foto no Preiļu LKB arhīva.

kukurūzu ļauj nopļaut 20 cm augstumā, augi tiek sasmalcināti 3 – 5 milimetrus sīkos gabaliņos, kas dod iespēju sagatavot lielisku skābbarību. Bez tam kukurūra tiek novākta, kad vālītes jau ir pilngatavības fazē (Latvijā plauj mazgatavības fazē). Sādā vei-

dā sagatavota skābbarība govīm ir labāk izmantojama. Par to liecina speciālistu aprēķini – no kukurūzas vālītēm govs izmanto 93% vērtīgo vielu, bet no lapām – tikai aptuveni 55%.

Govīm vajadzīga enerģija

Kukurūzas skābbarība slaucamajām govīm ir lielisks enerģijas avots. I.Magdalena atzīst, ka Latvijas lopkopji jau ir iemācījušies sagādāt lopīniem pietiekamā daudzumā proteīnu, taču barību, kas dod enerģiju, vēl jāmācās gatavot. Lietuvieši no kukurūzas nav atteikušies un uzkata, ka pareizi vien darījuši. Saimniecībā, kas atbilst Latgales standartiem, tiek iesēti vidēji 5 – 10 hektāri kukurūzas. To plauj ar Vācijā ražotu vienrindas plāvēju smalcinātāju, dienā novācot piecus hektārus lielu lauku.

Skābbarība tiek likta tranšejās – vai nu divus metrus augstās vai arī zemās (aptuveni 70 cm) un ļoti garas. Tranšejas uzbūvētas tā, lai masu varētu bļietēt ar riteņtraktoru. Divās dienās tranšeja tiek piepildīta, noslēgta un nosegta.

Kā audzē kukurūzu Lietuvā

Kukurūza pasaulē tiek audzēta visai plaši: no tropiskajām zemēm līdz Skandināvijas valstīm, graudiem to audzē platībā virs 140 miljoniem hektāru. Vēl 10 miljoni hektāru tiek apsēti ar kukurūzu skābbarībai. Tā ir visražīgākais kultūraugs pasaulei, iespējamais sausas ražas potenciāls ir 40 t/ha.

Lietuvas Lauksaimniecības universitātes speciālistu pētījumi liecina, ka Lietuvas klimatiskajos apstākļos var iegūt 23 – 28 t/ha sausnas ražu un 12 – 13 t/ha graudu ražu. Kukurūzas graudi satur 65 – 70% oglībdrātu, 9 – 12% olbaltumvielu, 4 – 8%

taukvielu. No visiem audzētajiem augiem kukurūras graudi ir ar visaugstāko sagremojamību – 98,5%. Tāpēc kukurūzas graudi vienādi labi der kā uzturam, tā arī lopbarībai un putnu barībai.

Augsnes prasības. Kukurūzai visvairāk piemērotas neitrālas mālsmilts vai smilšmāla augsnas ar humusa (augsnes trūdvielas) saturu 2%. Kukurūza augot taupīgi izmanto mitruma resursus un ir ļoti izturīga pret sausumu.

Pirms sējas. Kukurūzai ir viszemākās pirmssējas prasības. To nav ieteicams audzēt pēc ilggadīgajiem zālājiem, jo izplatās sprakšķi. Var sēt pēc vēlu novācamām kultūrām, jo tā neprasā sarežģītu augsnēs sagatavošanu. Labs

priekšaugus citām kultūrām.

Mēslojums. Vienas tonnas graudu ieguvei kukurūza izmanto 22 – 24 kg slāpekļa, 9 – 11 kg fosfora un 25 – 30 kg kālija. Fosfora, kālija mēslojumu vislabāk dot rudenī. Ar slāpekļa mēslojumu ir jāmēslojlo pirms sējas un papildus 4 – 5 lapu stadijā. Kukurūzai der organiskais mēslojums.

Sējas laiks. Kukurūza stabilībā nobriedina vālītes, sējot to aprīla beigās vai maija sākumā. Jāsēj ar rindstarpu platumu 75 cm, aug no auga 16 cm attālumā, kas ir 80 līdz 90 tūkstoši sēklu uz hektāru.

Nezālu apkarošana. Līdz astotajai nedēļai kukurūza aug lēni, tāpēc veidojas labi apstākļi nezāļu attīstībai. Bez herbicīdu izmantošanas ir grūti iznīcināt nezāles sēju-

mos. Ar herbicīdiem var kombinēt arī mehāniskus nezālu iznīcināšanas veidus. Lietuvā slimības un kaitēkļi, izņemot sprakšķus, kukurūzu neapdraud.

Ražas novākšana. Kukurūzu skābbarībai jāplauj, kad augā kopumā ir 30% sausnas. Grauds jāķauj, kad graudu mitrums ir mazāks kā 35%.

Pat dienvidu zemēs kukurūzu kuļ pie 25 – 30% graudu mitruma. Bez žāvēšanas kvalitatīvus graudus sagatavot nav iespējams. Ekonomisti ir aprēķinājuši, ka kukurūzas audzēšana ir ienesīgs ražošanas veids gan lielsaimniecībām, gan sīkzemniekiem.

Izglītojošs žurnāls
«Piena ceļš»

DER ZINĀT

Ja tūrumā savairojas viena vai vairākas nezāļu sūgas, tas liecina par sliktiem augsnēs apstākļiem.

✓ Vārpata norāda uz augsnēs sablīvēša-

nos aramkārtā, uz augsnēs garozu un kalcija trūkumu;

✓ usnes un mīkstpienes – dzīla augsnēs sablīvēšanās, zems trūdvielu satur;

✓ virza norāda uz nepilnīgu organisko

vielu sadališanos, kur augu atliekas veido vielas, kas kavē kul-

tūrauga augšanu;

✓ platkājīni – aug-

sausā, nabadzīgā augsnē;

✓ skābenes – vāji drenētas un skābas augsnē;

✓ ruzdzupuķes – viegli skāba augsnē.

«Praktiskā bioloģiskā lauksaimniecība Latvijā»

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

IZGLĪTĪBA

Aktualitātes jaunajā mācību gadā

Atstās uz otru gadu

Kā informēja rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs ANDREJS ZAGORSKIS, likumā par vispārējo izglītību notikušas izmaiņas attiecībā uz audzēkņu sekmju vērtējumu, kas nepieciešams, lai iegūtu pamatskolas un vidusskolas izglītību. Iepriekšējos gados dokumenta par izglītību iegūšanai pietika ar to, ka mācību priekšmetā audzēknis bija ieguvis vērtējumu neatkarīgi no balļu skaita. Vērtējums visos priekšmetos varēja būt pat viena vai divas balles. Kopš šī mācību gada 9. klasi varēja pabeigt, ja par četrām ballēm zemāks vērtējums būs ne vairāk kā trijos priekšmetos, bet vidusskolas atestāts būs saņemams, ja šāds vērtējums būs ne vairāk kā divos priekšmetos. Jau iepriekšējā mācību gadā skolu pedagogu kolektīvi, redzot, ka prasības pret izglītības kvalitāti pieaug, nopietni vērtēja skolēnu zināšanas. Samērā liels skaits skolēnu tika atstāts uz otru gadu.

Atstāšana uz otru gadu vairāk tiek praktizēta pamatskolas posmā. Tās procedūra ir kļuvusi vienkāršāka, jo lēmumu pieņem tikai pedagoģiskais kolektīvs, par to informējot vecākus. Līdz šim tam bija vajadzīga rakstiska vecāku piekrīšana. Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) profesionālās izglītības departaments gatavo dažādas jaunas programmas, ar kurām varētu apgūt kādu arodi un kam nebūtu vajadzīga aplieci ba par pamata izglītības iegūšanu.

Izmīnām sekmju vērtēšanā par redzamas pozitīvas sekas, jo skolēniem tas būs stimuls mobilizēties zināšanu ieguvei.

Mainīti skolu nosaukumi

Kopš šī gada 1. septembra atsevišķām rajona skolām mainīti nosaukumi.

Gimnāzijām, kuras nevarēja izpildīt likumā noteiktās prasības attiecībā uz sākumskolas posma — vismaz līdz 6. klasei — atdalīšanu no gimnāzijas klasēm, nācās atgricēt vidusskolas nosaukumu. Tādējādi Līvānu gimnāzija atkal pārdēvēta par Līvānu 1. vidusskolu.

Nosaukuma mainīšanai arī Aglonas internātgimnāziju, un tagad tā saucas Aglonas internātvidusskola. Rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs A. Zagorskis pastāstīja, ka uz nepieciešamību mainīt nosaukumu patlaban nav reaģējusi Aglonas katoļu gimnāzija. Tās pašreizējais nosaukums neatbilst skolā realizētajām mācību programmām. Ar šo jautājumu, kā paskaidroja Andrejs Zagorskis, nodarbosies Izglītības un zinātnes ministrija.

Taču absolventiem, kuru dokumentos par izglītības ieguvu lasāmi skolu iepriekšējie nosaukumi, to maiņa problēmas neradis. Dokumentos ir zīmogs ar valsts ģerboni, un skolu reģistrā šīs skolas reģistrētas ar tādu nosaukumu, ar kādu pastāvējušas līdz šī gada 1. septembrim.

Skolās būs iespēja saņemt psihologa palīdzību

Šajā mācību gadā pilnībā komplektēts izglītības pārvaldes psiholoģiskās palīdzības centrs, un līdz ar to psihologu palīdzība būs pieejama gan drīz visu skolu audzēkņiem. Viena psihologa darba likme paredzēta darbam ar 600 skolēniem, taču daudzās lauku skolās audzēkņu skaits ir mazāks par 100. Tāpēc katram no psihologiem nākas apkalpot vairākas skolas, kas fiziskā ziņā ir diezgan grūti. Dažiem psihologiem nākas strādāt pat ar sešu skolu audzēkņiem. Psihologi skolās sniegs palīdzību bērniem, konsultēs klašu absolventu klases skolēns izvēlas mācību gada sākumā, neder, lai iestātos iecerētājā augstākajā mācību iestādē.

Ierobežo skolēnu vēlmi

Kā informēja Andrejs Zagorskis, šajā mācību gadā Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības satura un eksaminācijas centrs (ISEC) pieprasīja loti strikti ievērot termīpus, pieteicoties uz eksāmeniem par videjās izglītības ieguvu. Kārtojamie eksāmeni divpadsmīklasniekiem jāizvēlas jau līdz decembra beigām. Iepriekšējās mācību gados atsevišķos gadījumos izmaiņas kārtojamo eksāmenu izvēle varēja veikt līdz pat maijam, kad sākās eksāmeni. Šāds noteikums stipri ierobežo skolēnu profesijas izvēli, jo augst-

skolu uzņemšanas noteikumi jauņajam mācību gadam atklātībā parādās daudz vēlāk. Arī atvērto durvju dienas augstskolās, kad divpadsmīklasnieki var iepazīties ar piedāvātajām mācību programmām, notiek pavasara mēnešos. Sākot mācības 12. klāsē, tikai nedaudziem ir konkrēts priekšstatts par turpmākajām studijām, fakultati un augstskolu. Bez tam gada laikā šo izvēli koriģē dažādi apstākli. Tāpēc nereti izveidojas situācijas, ka tie eksāmeni, kurus absolventu klases skolēns izvēlas mācību gada sākumā, neder, lai iestātos iecerētājā augstākajā mācību iestādē.

Pārvaldes priekšsēdētājs piekrita, ka arī viņš ir novērojis šādu situāciju, taču ISEC prasība saistīta ar to, ka centram ir loti daudz darba eksāmenu materiālu sagatavošanā nosūtīšanai skolām, kas nav padarāms īsā laikā.

Andrejs Zagorskis atgādināja, ka, sākot ar šo mācību gadu, audzēkņu skaitam, kas kārto eksāmenu vienā priekšmetā, jābūt ne mazākam par 50. Tas nozīmē, ka atsevišķos eksāmenos vairāku skolu skolēniem būs jāapvienojas vienā skolā. Eksāmenu kārtotājiem tas radīs papildus stresu. Var rasties situācija, ka, lai noliktu eksāmenu dažos no priekšmetiem, piemēram, fizikā, jāapvienojas pārbaudījuma kārtotājiem bezmaz vai no visām Latgales skolām, sprienda Andrejs Zagorskis. Tāpēc par šo jautājumu IZM vēl notikšot diskusijas.

Izglītībā iesaistīto pušu ir daudz, nereti tām ir pretēji viedokļi un

katras izmaiņas netiek uzņemtas viennozīmīgi.

Diskutē par sekmju vērtēšanu

Oficiāli vērtēšana desmit balļu sistēmā, sākot ar nākamo mācību gadu, tiks ieviesta jau trešajā klāsē. Skolēni vērtējumu varēs saņemt divos priekšmetos — latviešu valodā un matemātikā. Patlaban par šo jautājumu notiek diskusijas. Dotas iespējas pieteikties tām skolām, kuras vērtēšanu desmit balļu sistēmā uzsāk jau šajā mācību gadā. Tomēr jaapšauba, vai desmit balļu skala sākumskolas posmā ir labākā vērtēšanas sistēma, jo skolotāji ar deviņām un desmit ballēm novērtē izcilu veikumu, kurā skolēns apguvis vairāk nekā noteikts programmā. Mazi bērni jūtīgi uzņem viņu paveikta darba vērtējumu, tāpēc nav noliezdama šīs vērtēšanas negatīvā ietekme. Ja bērns par savu darbu saņems tikai septiņas un sešas balles, bet ne reizes — desmit, viņš var nepareizi novērtēt savas spējas.

Valsts sākumskolas pedagogu apvienības vadītāji pret šo jauninājumu ir ne visai pozitīvi noskaņoti, stāstīja Andrejs Zagorskis. Viņš atzina, ka jūtas pārsteigts par daudzajām skolām, kas šo vērtēšanas kārtību grib ieviest jau kopš šī mācību gada, kad tas vēl nav obligāti. Domāju, ka šīm skolām pievērsīsim īpašu uzmanību.

L. Rancāne

STUDENTI VASARĀ

Par savu veselību cilvēki uztraucas vienmēr

Diāna Babčuka studē Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Farmācijas fakultātē.

Jau ģimnāzijas laikā Diānai patika ķīmija un ar to saistītās liecas. Tāda veida specialitātes var studēt gan Latvijas Universitātē, gan Rīgas Tehniskajā universitātē, taču paziņa, kas jau mācījās RSU,

rekomendēja farmāciju — medicīnas nozari, kas pētī ārstniecisko vielu iegūšanas, apstrādes, izgatavošanas, glabāšanas, izsniegšanas un kontroles jautājumus. Pēdējā ģimnāzijas gada ziemā vienu reizē mēnesi Diāna apmeklēja RSU īkkotos neklātienes kursus ķīmijā un latviešu valodā. Iestājekāsāmens — tests ķīmijā un domraksts latviešu valodā ir jāliek visiem, taču priekšroka tiek dota tiem, kas ir izgājuši kursus. Tika veidota tikai valsts budžeta vietu grupa un tajā tika uzņemti 35 jaunie studenti, tostarp arī Diāna. Taču tikai apmēram trešā daļa studentu absolvē augstskolu, daudzi izlido, jo tur ir jāmācās, atzīst Diāna. Piecus studiju gadus daudz laika jāvelta vienkāršai ārstniecisko vielu, preparātu, procesu *iekalšanai*.

Pirmajā studiju gadā pārsvārā ir izglītojošie kursi — augstākā matemātika, fizika, farmācijas un medicīnas vēsture, arī filozofija, informātika. Vēlāk seko lekciju

kursi citoloģijā, ģenētikā, farmakoloģijā, farmakogenoziā utt. Visinteresantākās ir praktiskās nodarbības, piemēram, fizioloģijā, kur tiek daudz strādāts ar mikroskopu, pētītas organismā funkcionālās un tajā notiekšanas procesi. Praktiskās nodarbības arī nedrīkst kavēt, jo turpmākajā darbā nevarēs pateikt — kad mums to mācīja, es nebiju skolā! — stāsta Diāna.

Noderīgas ir arī studiju prakses. Pēc pirmā studiju gada norisinās botānikas prakse, kad studenti brauc uz mežu vai botānisko dārzu, mācās noteiktus augus, kā arī veido savu izzāvētu augu kolekciju — herbāriju. Otrā, trešā un piektā kurga laikā studenti iziet fasētāju praksi aptiekā, kur apgūst pamatiem maņas, kā fasēt un izgatavot zāles. Savukārt vasarā studentiem atkal jāvāc herbārijs un dažādi izzāvēti ārstniecības augi — drogas. Nav brīnuma, ka māja šajā laikā «smaržo», atzīst Diāna. Smagākas esot ziemas sesijas, kad

divu nedēļu laikā jānokārto septiņas ieskaites un eksāmeni. Taču no studenta sekmēm ir atkarīgs stipendijas lielums. Minimālā stipendija ir Ls 7,90, tiem, kas mācās no septiņām līdz desmit ballēm — Ls 10,20, bet tiem, kuri sekmēs ir augstākas par astoņām ballēm, tiek piešķirta 12 latu liela stipendija mēnesī.

Taču samērā sarežītās specialitātēs izvēle neliek visu dzīvi parādīt starp grāmatu kalniem. Tieks atrasts laiks arī izklaidēm un atpūtai. «Reti, bet labi!» — saka pati Diāna. Ar kursa biedriem un istabas biedriem kopītnēs tiek svinētas dzimšanas dienas un citi svētki. RSU studenti laikam tomēr nopietnāk raugās uz dzīvi, atzīst Diāna, jo viņi vairāk izvēlas inteligentu atpūtu — muzeju, teātra apmeklējumus.

Ar specialitātēs izvēli Diāna jūtas apmierināta. Studiju laikā viņa jau paguva pastrādāt aptiekā, kur labprāt tiek nemti pretī Farmācijas fakultātes studenti. Taču sapratis, ka pirmajos divos studiju gados apvienot darbu ar mācībām ir diezgan grūti. Taču 5.kursā strādā jau 80% studentu. Absolēvējot RSU Farmācijas fakultāti, nākamās darba vietas varētu būt aptiekas, zāļu rūpniecības, toksisko vielu ekspertīzes, zāļu izplatītājfirmas, Organiskās sintēzes institūts, slimnīcas utt. Lai veiksmīgi studētu šajā specialitātē, Diāna uzkata, ka cilvēkam jābūt loti pacietīgam, kā arī apņēmīgam. Frāze «Jūsu slimības — mūsu nauda!» ir visai skarba, taču farmācijai ir lielas iespējas attīstīties, jo par savu veselību cilvēki uztraucas vienmēr. Diānu kā nākotnes profesionālās darbības laiks interesē homeopātija. —Vispār es labprāt būtu zīlniece, bet laikam nav spēju, aizsāpnojas Diāna, kuru saista ārstniecisko augu pētīšana, dažādas burvju zālītes u.tml.

I. Želje

6.

Preiļu rajona iedzīvotāji saka pārliecinošu «JĀ» Latvijas nākotnei

Preiļu, Balvu un Rēzeknes rajoni Latgalē ir tie, kuri tautas nobalsošanā par Latvijas īdzīvotību Eiropas Savienībā devuši piekrītošu atbildi. Kā rāda provizoriskie dati, no 18 997 iedzīvotāju, kuri Preiļu rajonā piedalījās vēlēšanās, 65,2 procenti pauduši savu piekrīšanu, 33,7 procenti izrādījuši negatīvu atieksmi. Balvu rajonā pie vēlēšanu urnām devās 14 222 iedzīvotāji. No viņiem par iestāšanos Eiropas Savienībā balsoja 66,3 procenti, pret – 32,4 procenti vēlētāju. Krāslavas un Daugavpils

rajonos ir bijusi visai zema vēlētāju aktivitāte, un šeit demonstrēta nostāja pret iestāšanos ES. Rēzeknes rajonā – ar niecīgu pārvaru uzvarējuši eirooptimisti. Te par iestāšanos nobalsojuši 51,7 procenti vēlētāju, kaut arī pašā pilsētā eiropeikritēju bija tikai 43,4 procenti. Par Preiļu rajonu iedzīvotāju skaita ziņā daudz lielākajos Rēzeknes un Daugavpils rajonos, referendumā piedalījās mazāk balsotāju nekā Preiļu rajonā. Daugavpils rajonā pie urnām devās 16 407 vēlētāji, bet Rēzeknes rajonā – 18 233 iedzīvotāji.

Interesanta situācija izveidojusies Ludzas rajonā, kur ES atbalstītāju skaits tomēr nedaudz pārsniedz eirokeptiku skaitu, kaut arī kopumā pozitīvais balsojums nesasniedz 50 procentu šķirtņi. Ludzas rajonā par iestāšanos ES nobalsojuši 49,5 procenti, bet 48,7 procenti pauduši negatīvu attieksmi. Nu, un, protams, Daugavpils pilsētas bēdīgais rekords ir nepārspēts, — par iestāšanos nobalsojis tikai 31 procenti no 36 779 vēlētājiem. Negatīvu attieksmi pret Eiropas Savienību šeit pauduši 67,3 procenti balsotāju.

20. septembris jau ir nodēvēts par trešo Latvijas valsts vēsturē nozīmīgāko dienu. 1918. gada 18. novembris – Latvijas Republikas proklamēšanas diena, 1990. gada 4. maijs – Latvijas Neatkarības atjaunošanas diena, 2003. gada 20. septembris – gaigais lēmums par atgriešanos vienotajā Eiropā. Sie datumi neizzudīs no vēstures mācību grāmatām skolās un no tautas atmiņas.

Referendumā dienas pirmās stundas vēsturei dokumentēja arī «Novadnieka» žurnālisti.

Līčos pirmie vēlētāji balso PAR

● Pirmie balsotāji Preiļu novada Līču iecirknī Helēna Urča un Stanislavs Určs atzīst, ka teikuši «jā» Latvijai Eiropā.

Ar urnu uz 40 mājām

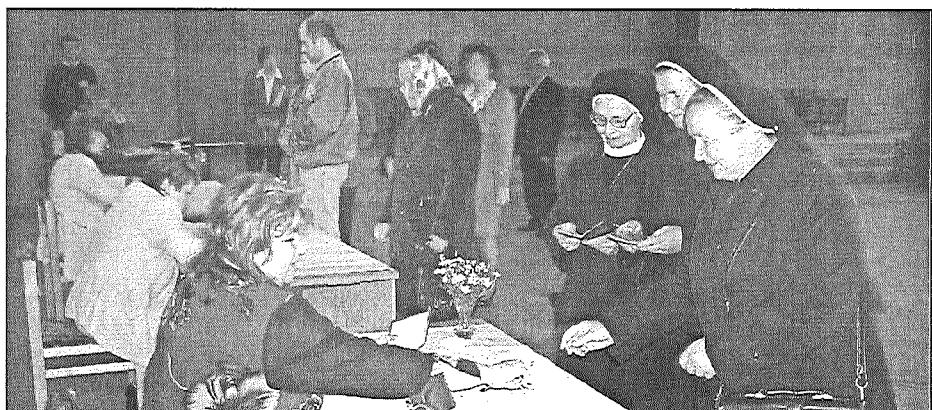
Līvānu novada vēlēšanu komisijas locekle Anna Korotkina (no kreisās) un Līvānu novada Rožupes vēlēšanu iecirkņa komisijas locekle Ilze Pundure mājas izbraukumā ieradušās pie Helēnas Ancānes.

Pulkstenis tuvojas astotajai rīta stundai, un Līvānu novada Rožupes vēlēšanu iecirkni balsotāji nomaina viens otru. Komisijas priekšsēdētāja Kornēlija Ivanova prognozē sava pagasta iedzīvotāju iespējamo aktivitāti.

— Interese par referendumu norisi ir ļoti liela, — viņa raksturo rožupiešu aktivitāti pirmsvēlēšanu dienās. — Sanemti arī daudzi pieteikumi izbraukumiem uz mājām pie arī, kuri paši vecumi vai slimības dēļ nevar ierasties iecirknī.

Lidz pulksteni 8.00 pieteikti 40 cilvēki, pie kuriem jāierodas ar urnu. Kā stāsta Kornēlija Ivanova, tas ir daudz vairāk, nekā jebkad iepriekš. Cilvēki ir novērtējuši referendumu nozīmīgumu un vēlas izmantot iespēju lemt par Latvijas nākotni. Tajā pašā laikā viņa neslēpj, ka tik ievērojams pieteikumu skaits mājas izbraukumiem ir par lielu. Atbilstoši likumā paredzētajai kārtībai pieteikumus par izbraukumiem uz mājām var nodot līdz pulksteni 12.00 vēlēšanu dienā. Komisijas priekšsēdētāja stāsta, ka tādā gadījumā, ja pieteikumi iesniegti novēloti, ierašanās pie vēlētājiem netiek garantēta.

Uz balsošanu – pāri jaunajam tiltam

● Daudzveidīgais balsotāju spektrs Līvānu 1. vēlēšanu iecirknī.

Pulkstenis jau sasniedzis devīto rīta stundu. Līvānos uz novada 1. iecirkni, kas iekārtots kultūras namā, plūst cilvēku straumētes. Iecirkņa komisijas priekšsēdētāja Ruta Petrovska pirmajās divās balsošanas stundās novēroto iedzīvotāju aktivitāti raksturo kā labu. Pirmās stundas laikā nobalsojuši 56 vēlētāji, nākamajā stundā to skaits palielinājies jau līdz 300. Jauniešiem, kas balso pirmo reizi, komisijas loceklī pasaka apsvēruma vārdus. Cilvēki ir ļoti akurāti, pieklājīgi, Ruta Petrovska raksturo balsotājus, ierodas labā garastāvokli, pacīlāti. Kultūras nama zāle ir plaša, reģistrācijas galdi, kabīnes, kurās izdarīt atzīmes balsošanas zīmēs, un urna izvietoti brīvi, tāpēc drūzma neveidojas. Šis iecirknis Līvānos iecienīts visvairāk. Šoreiz uz to ierodas pat tie iedzīvotāji, kas dzīvo pilsētas otrā galā. Viņus interesē jaunais tilts un referendumu dienā gribas pīmoreiz pa to pāriet, saka Ruta Petrovska.

Pulksten 22.00 balsošanas iecirkni tiek slēgti. Latvija aiztur elpu. Līdz vēlinai nakts stundai un līdz kopīgajam «Jā! Jā vienotai Eiropas robežai!»

Fotoreportāžu sagatavoja L.Rancāne un M.Rukosujevs

Ziedi jaunajiem vēlētājiem

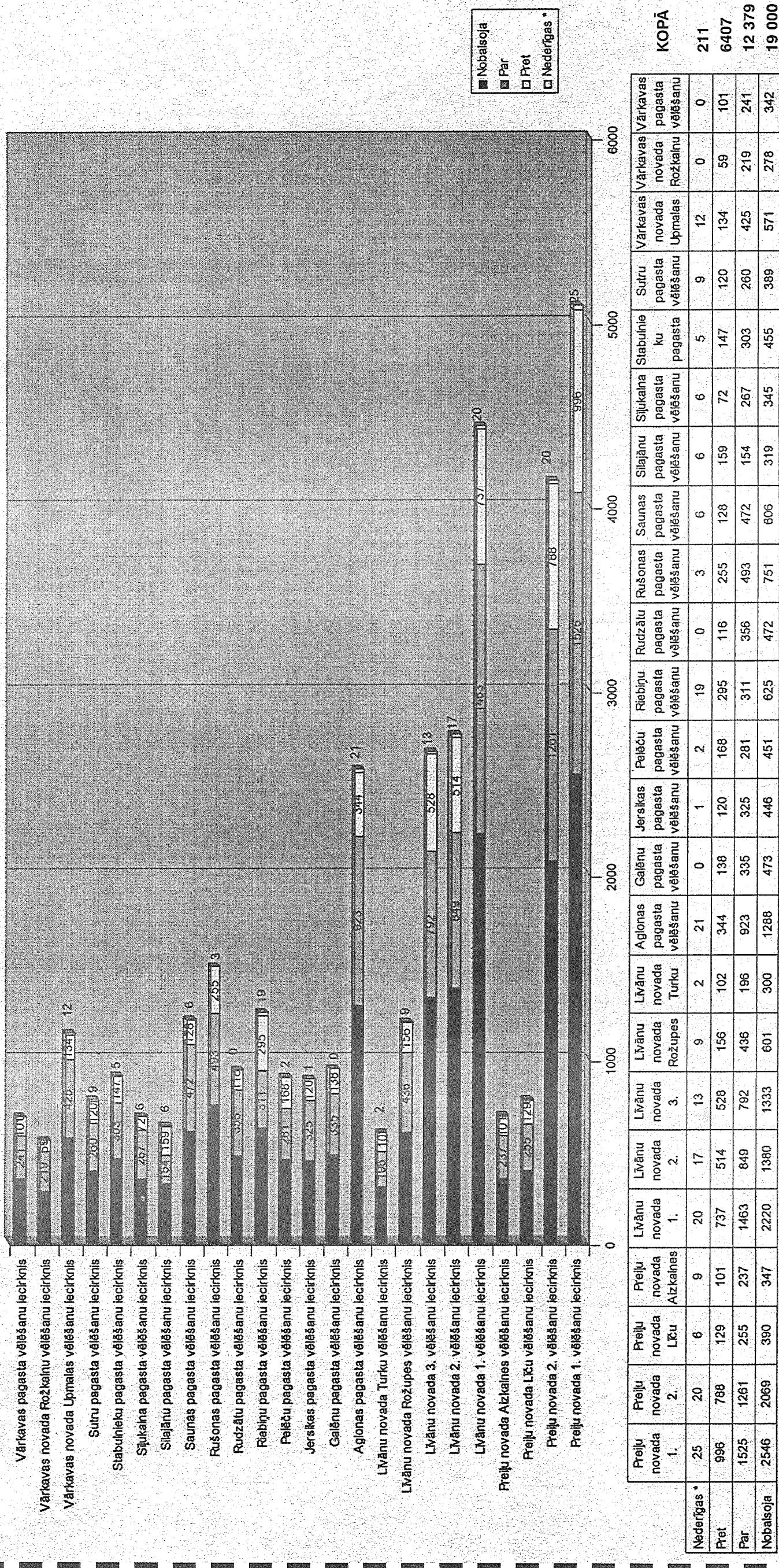
● Komisijas loceklis Janīns Pūga (no kreisās) un Aija Pakere balsošanas zīmes izsniedz vēlētājām Annai Pintānei un Teklai Vaivodei.

Pulkstenis ir 7.30. Sutru pagasta vēlēšanu iecirknis svinīgs un skaists, izrotāts ar ziediem. Svētku noskaņojumu rada arī iedegtā svece. Atsevišķi novietoti nelīku pušķi. Pagasta vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Valentīna Korsaka stāsta, ka šie ziedi paredzēti jaunajiem vēlētājiem, kuri ir sasniegusi 19 gadu vecumu un pie urnām dosies pirmo reizi mūžā. Pagastā uzskaņīti astoņi jaunieši, kas piepulcējušies balsošanas iedzīvotāju skaitam. Šādu apsveikumu saņemis arī pats pirmais referendumu dalībnieks.

Iecirkni ierodas nākamās balsotājas – Anna Pintāne un Tekla Vaivode. Komisija raiti veic obligāto procedūru – pasa pārbaudišanu, uzvārdu pierakstīšanu reģistrācijas lapā, balsošanas zīmes izsniegšanu. Vienu no balsotājām vēl precizē, kā īsti jāizdara atzīme, pēc tam abas sievietes dodas uz kabinēm. Kad izvēle izdarīta, biletenti tiek iemesti urnā.

— Man nav ko slēpt, — par savu balsojumu saka Tekla Vaivode, — es atbalstīju Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā.

Balsojuma rezultāti Preiļu rajona pagastos un novados

<PAR> balsojums pilsētās un rajonos (%)			
Rīga	59,1		
Daugavpils	31		
Jelgava	64,4		
Jūrmala	62,7		
Liepāja	77		
Rēzekne	43		
Ventspils	73,2		
Liepājas rajons	80		
Kuldīgas rajons	82		
Ventspils rajons	79		
Talsu rajons	80		
Tukuma rajons	79		
Saldus rajons	79		
Dobeles rajons	78		
Jelgavas rajons	70		
Bauskas rajons	76		
Ogres rajons	74		
Limbažu rajons	82		
Valmieras rajons	83		
Valkas rajons	82		
Cēsu rajons	80		
Aizkraukles rajons	75		
Alūksnes rajons	77		
Gulbenes rajons	76		
Madonas rajons	77		
Jēkabpils rajons	69		
Balvu rajons	66		
Rēzeknes rajons	52		
Preiļu rajons	65		
Ludzas rajons	50		
Krāslavas rajons	48		
Daugavpils rajons	48		

DER ZINĀT

Soda atvieglos ciešanas

Starp tautas medicīnā plaši pielietotajām zālēm vienā no pirmajām vietām ir parastā dzeramā soda. Šo balto pulveri ar iesālo garšu var izmantot, ārstējot visdažākās kaites, īpaši, ja atrodies ārpus pilsētas un jums nav iespejas saņemt ārsta palīdzību.

■ Loti bieži pat pie nelielas saaukstēšanās parādās klepus. Lai to mīkstinātu, izšķidina 1 tējkaroti sodas vārošā pienā un izdzer pirms miega. Ja nepieciešams, atkāto.

■ Augšējo elpošanas ceļu iekaisuma gadījumā, kā arī pie akūta un hroniska laringīta labi palīdz inhalačijas ar sodas šķidumu. Ilej tējkannā litru ūdens un pieliek īdamkaroti sodas. Kad ūdens uzvārās, uzvelk uz tējkannas snīpiša papīra caurulīti, bet tikai ne no avizes, un elpo tvaikus 10 -15 minūtes.

■ Ja ir angīna, laringīts, farinģīts, kā arī zobu sāpes, stomatīts un īpaši smaganu sastrutojums (kaula plēves iekaisums), 5-6 reizes dienā skalo muti un kaklu ar dzeramās sodas šķidumu, nem 1-2 tējkaročes pulvera uz glāzi silta vai karsta ūdens.

■ Ja ir iesnas, sodas šķidumu izmanto kā pilienus: nedaudz – uz naža gala – sodas izšķidina divās tējkaročes silta ūdens un pilina degunā 2-3 reizes dienā.

■ Pēkšņas sirdslēkmes gadījumā ieteicams iedzert pustējkaroti dzeramās sodas, lai izlidzinātu pulsu.

■ Lai atbrīvotos no migrēnās, var katu dienu 30 minūtes pirms ēšanas dzert vārītu ūdeni ar sovu, nem pustējkaroti pulvera uz glāzi ūdens.

■ Galvassāpju rašanās cēloņi bieži ir kungā funkciju traucējumi. Tādos gadījumos vajag iedzert istabas temperatūras glāzi piena

ar nelielu daudzumu sodas.

■ Lai attirītu zarnu traktu, var lietot sodas klizmas, nem tējkaroti dzeramās sodas uz litru ūdens vienai procedūrai.

■ Sievietēm, nokļūstot infekcijai urīnivadceļos, parādās bieža urinēšana, sāpes un dedzinoša sajūta. Pie pirmajiem šādiem simptomiem iedzert sodas kokteili, nem tējkaroti pulvera uz glāzi ūdens.

■ Vēss sodas šķidums, nem tējkaroti uz glāzi ūdens, samazinās niezi no odu kodieniem. Šo šķidumu var izmantot arī kukainu atbaidīšanai, vairākas reizes dienā ar to norīvējot ādu.

■ Ja ir nātrene ar daudziem izsūtumiem pa visu ķermenī, ieteicams divreiz dienā iet siltā sodas vannā, izšķidina 400 g pulvera uz katru vannu.

■ Ja ir taukainās blaugznas, ieteicams pirms galvas mazgāšanas izšķidināt tējkaroti sodas ūdens glāzē un ierīvēt šķidumu ādā.

■ Lai ārstētu kāju sēnīti, īdamkarotē sodas pielej nedaudz istabas temperatūras ūdeni un ierīvē ar šo maisijumu skartās vietas. Tad noskalo ar ūdeni, lauj izzūt un apkaisa ar kartupeļu cieti.

■ Lai likvidētu kāju pietūkumu un nogurumu, pietiek tās 15 minūtes paturēt sodas vannā, nem 5 īdamkarotes pulvera uz 10 litriem siltā ūdens.

■ Ja ir termiski apdegumi, ieteicams nomazgāt bojāto vietu ar sodas šķidumu (tējkarote uz glāzi ūdens) un pieliek tai šajā šķidumā samērcētu marles salveti.

■ Dzeramā soda palīdz likvidēt pagūru sindromu. Ja tās ir vieglas pakāpes, jāiedz 3-4 g dzeramās sodas pirmajās 2-3 stundās, ja tās ir vidēji smagas – līdz 6-8 g, ja loti smagas – līdz 10g divpadsmit stundu laikā.

«Ādere»

**UZMANĪBU,
«NOVADNIEKA»
ABONENT!**
**Speciāls piedāvājums –
abonēšana ar atlīko
maksājumu!**

ABONEŠANAS KARTĪTE

Lūdzu noformēt «Novadnieka» abonementu:

Vārds _____

Uzvārds _____

Personas kods _____

Saņemšanas adrese _____

LV-53 _____

Tālrunis _____ (mājās) _____ (darbā) _____ (mob.t.)

Eksemplāru skaits _____

Abonēšanas termiņš — 2003. gada

oktobris	novembris	decembris

Vēlos maksāt redakcijā jā nē

Vēlos katru mēnesi saņemt rēķinu par abonēšanu jā nē

(paraksts)

2003. gada _____

Lūdzu, aizpildiet kartīti drukātiem burtiem!

Preiļu jaunie dejotāji apliecināja sevi starptautiskās sacensībās

Novadnieks

Trešdiena, 2003. gada 24. septembrs

Anna Sevestjanova un Elvija Tarasovs ir perspektīvs deju kluba «Vita» pāris, pedagoģi arī šajā sezonā viņiem paredz labus panākumus. Foto no Annas fotoalbuma

Manheimā lepojas ar deju tradīcijām

Manheimā notiekošais Vācijas atklātais čempionāts, pēc speciālistu vērtējuma, ir vienas no lielākajām sporta deju sacensībām pasaulē un vācieši ar šo pasākumu lepojas. Simtiem un tūkstošiem pāru no visdažākajām pasaules valstīm tur ierodas, lai ne tikai mērotos talantā un prasmē, bet arī redzētu, kādas ir jaunākās sporta deju tendences citās pasaules valstīs.

Izņemot to, ka Manheimā jau gadiem notiek plašas deju sacensības, šī pilsēta Reinas krastā vairs ne ar ko ipašu neizcelas. Tiesa, Manheimā ir rūpnieciska pilsēta, te ir vairāki lieli kīmiskās rūpniecības uzņēmumi, kā arī viena no Reinas upes ostām. Toties vāciskais pedantisms un kārtības mīlestība manāmi ik uz soļa.

Saposta, tīra un nospodrināta likās arī senatnīgā un milzīgā ēka, kur trijās zālēs no 18. – 23. augustam notika čempionāts. Šīs ēkas vāciskais nosaukums ir Rosengarten jeb Rožu dārzs. Kāpēc šai māsiņajai un nebūt ne arhitektori vieglaikai ēkai dots šāds nosaukums, Preiļu dejotājiem neizdevies izdibināt, taču radies iepaids, ka dažādu vecumu un dažādu prasmju dejotāji te ir gaidīti, jo viss bija pakārtots sportistu ērtībām un labsajūtai.

Rezultāti ir atbilstoši pieredzei

Sacensības dažādu grupu un vecumu dejotājiem trijās zālēs Rožu dārza notika sešas dienas no rīta līdz vakaram. Anna un Elvija startēja junioru 1. grupā, kurā uzstājās 12 līdz 13 gadus veci dejotāji, standartdejās, Latīnamerikas dejās un kombinētajā programmā (10 dejas).

Sacensības standartdejās notika pirmajā dienā, no neierastās un saspringtās atmosfēras nedaudz nobijušies, jaunie preilieši tomēr parādīja labu sniegumu, apsteidzot pārus no tādām spēcīgām valstīm kā Portugāle, Spānija un Itālija. Latīnamerikas dejās, kas Annai un Elvijam padodas visla-

Sacensību halle Rožu dārzs atrodas Manheimas centrā un ir svītīga un majestātiska celtne:

bāk, pāris apsteidza 15 konkurentus. Starp Latvijas pāriem viņi bija pirmie. Kombinētajā deju programmā tika apsteigtīgi septiņi pāri.

Sie rezultāti ir labi un atbilstoši pieredzei, jo viena lieta – iegūt pirmās vietas Latvijas mērogā, pavismas kas cits – labi nodejot nozīmīgās starptautiskās sacensībās, kur pāris vēl nav zināms. Sporta deju pedagoģi, kas Latvijas pārus gatavoja startiem Manheimā, atzina, ka šāds sniegums ir loti labs.

Latvieši Manheimas atklātajā čempionātā šogad radīja arī senāciju, junioru 2. grupā pāris no Latvijas ieguva pirmo vietu. Pārsvarā godalgotās vietas ieguva pāri no Krievijas un Ukrainas.

Galvenais – iegūtā pieredze

Latvijas jaunajiem dejotājiem vislielāko sajūsmu izraisīja profesionālo deju pāru sniegums. Latvijā šādu dejotāju, kas ar savu sniegumu pelna naudu, nav, arī šādas sacensības nenotiek. Profesionālu sniegums ir izrāde, kāram pārīm sagatavots šovs – spožs un nepārspējams.

Brīvajos brīžos jaunie Preiļu de-

jotāji apskatīja pilsētu, kuras centrā atrodas sena un skaista strūklaka, tās krāsainās gaismas rotājas brīvdienu naktis ir nepārspējamas.

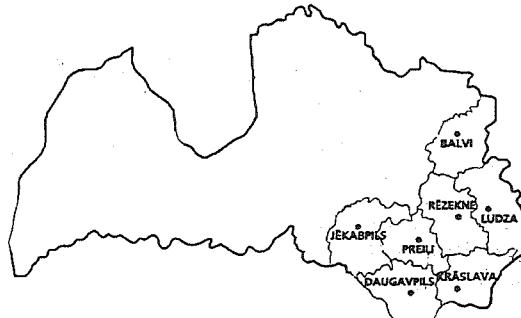
Darbs turpinās

Segt brauciena izdevumus uz Manheimu Annai Sevestjanovai un Elvijam Tarasovam palīdzēja Preiļu novada dome, par ko jaunie sportisti un viņu vecāki ir loti pateicīgi. Tomēr kāds rūgtuma piliens sakrājies. Sogad deju kluba «Vita» dalībniekiem būs jāmaksā par telpu izmantošanu treniņiem. Šāds atbildīgo institūciju lēmums dejotājiem pamatojis ar to, ka klubs «Vita» nav mūsējais. Arī pedagoģi uz Preiļiem brauc no Daugavpils. Patiesību sakot, ne bēri ne arī kāds cits nav vainīgs, ka rajonā nav pašiem savu sertificētu sporta deju pedagoģus.

Pēc Vācijas brauciena Annai un Elvijam tika piedāvāts brauciens uz sporta deju sacensībām, kas novembrī notiks Austrijas galvaspilsētā Vīnē. Sportisti no šī piedāvājuma atteikušies, viņi gatavojas veiksmīgiem startiem Latvijas sacensībās.

L.Kirillova

KAIMINU RAJONOS

JĒKABPILS RAJONĀ

Mežsargs un mednieks jau trešajā paaudzē

● Varbūt arī četrgradīgā Herta, kura kopā ar vectēvu Jāni Ķimsi demonstrē pavasarī nomedīto vilku ādas, nākotnē pieversīsies medībām.

Dunavietis Jānis Ķimsis ir mežsargs. Viņa darbs jau vairāk nekā 40 gadus ir apvienots ar valasprieku – medībām. Ar tām viņš sācis aizrauties jau kopš bērnības, jo, kā pats stāsta, jau

puikas gados dabūjis paturēt rokās šaujamieroci, gan arī tikt pie pirmā nomeitā zaķa.

— Vectēvs man bērnībā uzticēja savu bisi, un es apstāgāju apkārtni, medīdams zaķus,— saka J.Ķimsis.

Par mežsargu viņš strādā jau 42 gadus, un šī profesija dzimta ir pārmantota jau ceturtajā paaudzē, jo arī dēls turpina aizsāktu tradīciju.

— Kopumā savā mūžā tepat vietējos mežos esmu nomeidījis septiņus vilkus, 307 mežacūkas un 13 lūšus. Manā kontā ir gan lielie zvēri – alīji, brieži, vilki, mežacūkas —, gan arī zaķi, lapsas, cauñas, ūdri, bebrī, jenoti.

Šād tad kopā ar citiem medniekiem pārejam pa krūmu puduriem un sportiskā prieka pēc patrenkājam lapsas.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tagad dzīvnieku ir kļuvis mazāk. Šo pavasarī vilku medības izdevās nomedīt divus pelēcūs – vilcenī un vilku, kuru ādas patlaban rotā manu trofeju kolekcijā. Abus plēšoņas nošāvu dupletā no salīdzinoši neliela attāluma, kad tie, trokšņa izbiedēti, skrēja man garām. Var teikt, ka tā bija liela veiksme, jo diezin vai kādreiz vēl tāda uzsmaidišs,— saka J.Ķimsis.

Savulaik mednieks ir ieguvis zelta medaļu par mežacūkas ilķiem, bet par alīnu ragiem Rīgā un Liepājā saņēmis sudraba un bronzas medaļu.

Pats mednieks smejas, ka starp visām trofējām trūkst tikai lāča ādas. Lai to iegūtu, varētu braukt medībās uz Karēliju, bet tas ir pārāk tālu. Tiesa, vienreiz gadījies redzēt lāci, kad tas šķērsojis ceļu apmēram 30 metru attālumā no automašinas.

— Protams, gaļas mums mājas nekad netrūkst, taču virtuves liečas es laju rīkoties sievietēm. Īpaša mednieku delikatese ir mežakuiļa pauti, kurus pēc dzīvnieka nomeidīšanas uzreiz liekam uz pannas. Lielākajam manis nomeidītajam kuilim šie «vīrišķie atrībūti» svēra vairāk nekā kilogramu.

personas, pārstāvji no katra rajona autoceļu direkcijas filiālēm un plānošanas speciālisti. Projekts «Austrumu stīga» ir iekļauts Latgales reģiona ilgtspējīgā integrētās attīstības plānā. Tas ir nozīmīgi, jo šis pašlaik ir viens no nedaudzajiem reālajiem ceļu projektiem, kuri iekļauti valsts attīstības programmā.

Balvu rajona padome katru gadu izpilda prasības, kas jāveic projekta «Austrumu stīga» realizēšanas gaitā. 28. aprīlī rajona padome apstiprināja Latgales reģiona autoceļu sakārtošanas un attīstības programmā 2004. – 2007. gadam iekļaujamo ceļa posmu sarakstu. Līdzīgus sarakstus apstiprināja arī Ludzas un Krāslavas rajonu padomes. Tie nosūtīti gan Satiksmes ministrijai, gan Latgales attīstības padomei. Neskatoties uz to, ka mainīs valdība, mainīs politiskā vadība, «Austrumu stīgas» projekts tiek koordinēts un guvis Satiksmes ministrijas speciālistu atbalstu. Speciālisti atzīst, ka šis projekts ir ļoti svarīgs gan katram rajonam atsevišķi, gan reģionam un valstij kopumā. «Austrumu stīga» iet gar valsts robežu ar Krieviju un Baltkrieviju. Tas ir stratēģisks nozīmīgs objekts. «Austrumu stīgas» gali savienojas ar «Ziemeļu stīgu» un «Dienvidu stīgu». Ceļa izbūve veicinās arī uzņēmējdarbību, tūrisma attīstību.

Pielikumā bija norādīti konkrēti ceļu posmi, kuri katrā no rajonam projekta ietvaros būtu rekonstruējami, to garums, izmaksas un darbu veikšanas termini. Iecerēts, ka «Austrumu stīga», kuras kopgarums ir 256 kilometri, tiks uzbūvēts desmit gadu laikā. Darba grupā, kas risina jautājumus, kas saistīti ar «Austrumu stīgu», darbojas triju rajonu pašvaldību vadošās amat-

personas, pārstāvji no katra rajona autoceļu direkcijas filiālēm un plānošanas speciālisti. Projekts «Austrumu stīga» ir iekļauts Latgales reģiona ilgtspējīgā integrētās attīstības plānā. Tas ir nozīmīgi, jo šis pašlaik ir viens no nedaudzajiem reālajiem ceļu projektiem, kuri iekļauti valsts attīstības programmā.

Balvos ciemojās Latgales mazpilsētu vadītāji, lai iepazītos ar Balvu pilsētas domes darba pieredzi. Viesi iepazīnās ar pilsētu, apmeklēja Balvu pašvaldības aģenturu «Sociālais serviss», kur notika saruna par mazpilsētu problēmām. Tā kā diskusijā piedalījās satiksmes ministrs Roberts Zīle, īpaša uzmanība bija pievērsta autoceļu un ietvju stāvoklim.

Mazpilsētu vadītāji secināja, ka

Feimaņu pagasts izstājas no Viduslatgales apvienības

9.

Rēzeknes rajona Feimaņu pagasts nolēmis izstāties no Viduslatgales apvienības. Tā apvienoja sešas Preiļu rajona pašvaldības un Feimaņu pagastu. Noslēgtā sadarbības līguma ietvaros pašvaldības sadarbojās kultūras un citās jomās.

Lēmumu izstāties pašvaldība pieņema tāpēc, ka Viduslatgales apvienība strādā pie pagastu apvienošanas projekta, lai izveidotu vienotu novadu no Aglonas līdz Varakļāniem. Tā kā Feimaņu pagasta padomes deputāti ir par viena novada veidošanu Rēzeknes rajona robežās, līdzšinējais projekts viņiem vairs nav pieņemams.

«Rēzeknes Vēstis»

Mežā jābēg no sēnēm

Īstie sēpotāji zina, kur meklējamas vislielākās baravikas. Jēkabpils rajonā tās labi aug Lašu un Ratīšu mežos. Jēkabpilieties Imants Dūcis nesen pārnesis mājas milzeni, kāda agrāk nav redzēta.

● Vairāk nekā pusotru kilogramu smagā baravika ir Imanta Dūča dižākais atradums sēnojot.

Abolu laiks ir klāt

Saukas pagasta zemnieku saimniecībā «Rutki» pundurābeļu dārza saimnieki Olģerts un Daina Malcenieki ražu vērtē kā vidēju. Ābeles negatīvi ietekmējusi aukstā ziema, bet slapjā vasara veicinājusi kraupja attīstību. Šīs vasaras skopu saule mainījusi arī ābolu garšu. Tie ir mazāk saldi nekā citus gadus, jo augļu cukuru uzkrāšanos sekਮ silti un Saulains laiks.

Ražas novākšana «Rutkos» notiek no septembra sākuma līdz oktobra vidum. Pašlaik tiek novāktas šķirnes, kas ēdamas jau rudens periodā, vēlāk nāk kārtā ziemas āboliem. Lielākā daļa augļu tiek nolasīta aptuveni 10 dienu laikā. Viens strādnieks dienā var novākt aptuveni tonnu āboli. Augļi tiek uzglabāti aukstumiekārtām aprīkotā noliktvā, un tos firmām pārdomod vairumā. Dārzkopji atzīst, ka veikalniekiem izdevīgāk strādāt ar lētāku preci, ko ievēdot no ārzemēm, galvenokārt Polijas. Esot gadījusies pat kuriozi, kad «Rutku» vārdu izmanto pircēju pievilināšanai.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Sāk skanēt Austrumu stīga

Svinīgi atklāts jauns asfaltēts cela posms no Šķilbēnu pagasta pagriezienā uz Balviem līdz Baltinavai. Projekta «Austrumu stīga» Baltinava – Cērpene ir pirmais šīs programmas posms, kas tiek atklāts.

Ceļa atklāšanā piedalījās «Austrumu stīgas» projektā iesaistīto rajonu pārstāvji, Balvu rajona pagasta vadītāji un arī satiksmes ministrs Roberts Zīle.

Jau 1998. gadā radās doma Latgales trijos rajonos gar robežu veidot lielu ceļu projektu, līdzīgu «Ziemeļu stīgi». Vidzemē. 1999. gada sākumā Latgales Attīstības padomes sanāksmē rajonu vadītāji formulēja ideju par «Austrumu stīgu», kas skartu Balvu, Ludzas un Krāslavas rajonus. Tika uzrakstīts koncepcijas pieteikums, kurā bija norādīts projekta mērķis, situācijas apraksts – pamatojums un paredzamie rezultāti. Pielikumā bija norādīti konkrēti ceļu posmi, kuri katrā no rajonam projekta ietvaros būtu rekonstruējami, to garums, izmaksas un darbu veikšanas termini. Iecerēts, ka «Austrumu stīga», kuras kopgarums ir 256 kilometri, tiks uzbūvēts desmit gadu laikā. Darba grupā, kas risina jautājumus, kas saistīti ar «Austrumu stīgu», darbojas triju rajonu pašvaldību vadošās amat-

personas, pārstāvji no katra rajona autoceļu direkcijas filiālēm un plānošanas speciālisti. Projekts «Austrumu stīga» ir iekļauts Latgales reģiona ilgtspējīgā integrētās attīstības plānā. Tas ir nozīmīgi, jo šis pašlaik ir viens no nedaudzajiem reālajiem ceļu projektiem, kuri iekļauti valsts attīstības programmā.

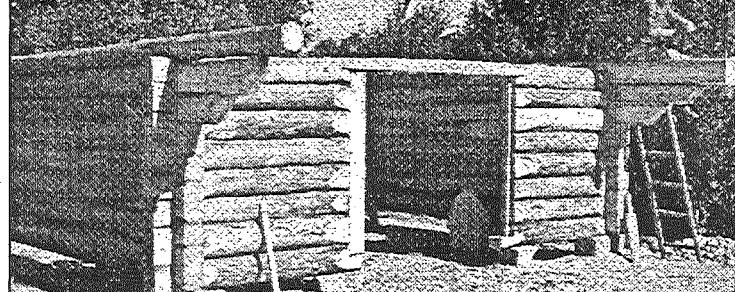
Balvu rajona padome katru gadu izpilda prasības, kas jāveic projekta «Austrumu stīga» realizēšanas gaitā. 28. aprīlī rajona padome apstiprināja Latgales reģiona autoceļu sakārtošanas un attīstības programmā 2004. – 2007. gadam iekļaujamo ceļa posmu sarakstu. Līdzīgus sarakstus apstiprināja arī Ludzas un Krāslavas rajonu padomes. Tie nosūtīti gan Satiksmes ministrijai, gan Latgales attīstības padomei. Neskatoties uz to, ka mainīs valdība, mainīs politiskā vadība, «Austrumu stīgas» projekts tiek koordinēts un guvis Satiksmes ministrijas speciālistu atbalstu. Speciālisti atzīst, ka šis projekts ir ļoti svarīgs gan katram rajonam atsevišķi, gan reģionam un valstij kopumā. «Austrumu stīga» iet gar valsts robežu ar Krieviju un Baltkrieviju. Tas ir stratēģisks nozīmīgs objekts. «Austrumu stīgas» gali savienojas ar «Ziemeļu stīgu» un «Dienvidu stīgu». Ceļa izbūve veicinās arī uzņēmējdarbību, tūrisma attīstību.

Tikās Latgales mazpilsētu vadītāji

Balvos ciemojās Latgales mazpilsētu vadītāji, lai iepazītos ar Balvu pilsētas domes darba pieredzi. Viesi iepazīnās ar pilsētu, apmeklēja Balvu pašvaldības aģenturu «Sociālais serviss», kur notika saruna par mazpilsētu problēmām. Tā kā diskusijā piedalījās satiksmes ministrs Roberts Zīle, īpaša uzmanība bija pievērsta autoceļu un ietvju stāvoklim.

Mazpilsētu vadītāji secināja, ka

KRĀSLAVAS RAJONĀ

● Top smēdes jaunbūve Andrupenē.

Andrupenē top smēde

Andrupenes pagasta etnogrāfiskais brīvdabas muzejs «Latgales lauku sēta», kas īšā laikā ir kļuvis iecienīts tūrisma objekts, drīzumā kļūs vēl pilnīgāks – tās teritorijā ar sentēvu metodēm tiek būvēta smēde, kura būs gatava šogad un papildinās esošo ēku kompleksu. Pašlaik tūristi un pagasta viesi var apskatīt senlatviešu dzīvojamāmājām, šķūni ar riju, pirtiņu, kūtiņu un klēti, kas apjomutas ar kvalitatīviem niedru jumtiem.

Smēde būs aprīkota ar kaleja ēzi, plēšām un pārējo, kas nepieciešams kalšanas darbiem. Tiesa, kalējs gan nestrādās katru dienu, pašreiz ir doma, ka kalšanas procesu varēs vērot svētku pasākumos.

Pirms uzsākt būvdarbus, tika

dabas muzejā uzbūvētā apmeklētājiem patiesi atgādinātu senos laikus. Kā konsultants palīdzību smēdes būvniecībā sniedz pagasta iedzīvotājs, bijušais kalējs Antons Murāns.

Andrupenes pagasta «Latgales lauku sēta» ir vienīgais šāda veida brīvdabas muzejs Dienvidlatgalē.

Plenērs Krāslavā

No 22. līdz 28. septembrim Krāslavā norit starptautiskais gleznīcības plēnērs «Krāslavas palete 2003». Plenērā piedalās profesionālie mākslinieki no Latvijas, Baltkrievijas un Lietuvas. Viņiem paredzēta plaša programma: ekskursija pa Krāslavu, pilsētas baznīcu un Daugavas apskate, Piedrujas, Indricas, Robežnieku un vairāku citu gleznainu vietu apmeklējums, tikšanās ar keramikiem.

«Ezerzeme»

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Aicina izdomāt vārdu inspektoram Bebram

● Runcis Rūdis jau tīcīs pie skanīga vārda, bet inspektoram Bebram tāds vēl jāizdomā.

Gadskārtējās akcijas «Policijas dienas skolās» ietvaros Preiļu bērnu un jauniešu centrs kopā ar Preiļu rajona policijas pārvaldi aicina rajona skolu audzēkņus aktīvi iesaistīties konkursā, kura gaitā tiks izdomāts vārds inspektoram Bebram.

Kā «Novadniekiem» atgādināja Preiļu rajona policijas pārvaldes kārtības policijas priekšnieka vietniece, policijas virsleitnante Inga Zdanovska, 2001. gada rudenī rajona vispārizglītojošo skolu audzēkņi piedalījās Valsts policijas organizētajā konkursā «Mans policista tēls». Konkursa mērķis bija pilnveidot savstarpējo saikni un sapratni starp policistiem un bērniem, kā arī veicināt sabiedrības un policijas dialoga norisi. Toreiz rajona skolu audzēkņi konkursam iesutīja 120 darbus, labāko zīmējumu autori tika ap-

balvoti.

Pēc konkursa rezultātiem tika izveidots ceļu policijas inspektora Runča Rūda tēls, kas jaunajiem satiksmes dalībniekiem jau kļuvis labi zināms. Taču pagaidām bez vārda palicis viņa kolēģis, policijas inspektors Bebrs. Šogad arī viņš vēlas sev vārdu, tāpēc tiek rikots vārda došanas konkurss.

Līdzīgi, kā tas pašlaik notiek Latvijā, bērnu izdomāti policistu tēli darbojas arī citās valstīs, piemēram, Vācijā tā ir vāvere policista tērpā, bet Igaunijā – lauva.

Uzmanību!

Priekšlikumus par to, kā varētu saukt inspektoru Bebru, var sūtīt uz Preiļu bērnu un jauniešu centru līdz 10.oktobrim. Neaizmirstiet norādīt savu vārdu, uzvārdu, vecumu un skolu un klasi, kurā mācāties.

Reģistrācijas numuri un apliecības ES

Vai mainīsies numura zīmes un reģistrācijas apliecības?

Iestādoties ES, tiks ieviestas ES direktīvu prasībām atbilstošas numura zīmes un reģistrācijas apliecības.

Latvijas numura zīmes un reģistrācijas apliecības, kuras tiks izsniegtas līdz iestāšanās brīdim ES, būs derīgas arī turpmāk. Tās tiks pakāpeniski nomainītas, veicot jebkuru transportlīdzekļa pārreģistrāciju. Ja pārreģistrācijas gaitā tiks mainīts transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numurs, tad atiecīgi arī tiks izsniegtas jaunā parauga numura zīmes. Protams, tie, kas vēlēsies, varēs nomainīt apliecību un numura zīmes arī

ātrāk bez īpaša iemesla.

Vai ES varēs braukt ar individuālā pasūtījuma numura zīmēm (ipašnieka izvēlētu burtu kombināciju)?

Jā. Šajā jomā īpašu izmaiņu nebūs. Arī individuālā pasūtījuma numura zīmes varēs gan pasūtīt, gan apmainīt esošās pret tādām pat numura zīmēm ar ES simboliku.

Vai būs saglabāta numura izvēles sistēma?

Jā. Arī turpmāk autovadītājiem būs iespēja par papildu samaksu no konkrētajā laikā CSDD rīcībā esošo numuru klāsta izvēlēties numura zīmi (ciparu un burtu kombināciju).

Līvānos uzradušies laupītāji maskās

18. septembrī Līvānos četri nepazīstami vīrieši maskās, piedraudot ar pistolei līdzīgu prieķīmu un piesienot pie krēsla dzīvokļa saimnieku, 1959.gadā dzimušo Ilmāru, no laupīja no dzīvokļa naudu – aptuveni 1360 latus.

POLICIJAS ZINĀS

No 15. līdz 22. septembrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā saņemti 62 iesniegumi.

Ar akmeni izsita logus

13. septembrī saņemta informācija par to, ka 1968.gadā dzimusī Žanna Riebiņu pagastā ar akmeni izsita 1960. gadā dzimšajam Bronislavam piederošajai noliktavai logus. Īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums 250 latu vērtībā.

Automašīnas un velosipēda sadursme

14. septembrī Līvānu novada Rožupes pagastā ceļa Rožupe – Rudzāti 4. kilometrā notika sadursme starp 1977. gadā dzimusī Ivana vadītu automašīnu VW Golf un velosipēdu. Negadījuma rezultātā velosipēdistis ar galvas traumu nogādāts Jēkabpils slimnīcā.

Pie kultūras nama apskādēja automašīnu

14. septembrī Saunas pagastā pie Prikļu kultūras nama 1973. gadā dzimšajam Jānim piederošajai automašīnai Opel Record pagaidām nenoskaidrotas personas izsita aizmugures loga stiklu, kreisās puses sānu stiklu, kā arī sabojāja spoguli. Materiālais zaudējums un notikušā apstāklis tiek noskaidroti.

Līvānos uzbrauca gājējam

15. septembrī Līvānos, Rīgas un Rūpniecības ielu krustojumā 1983. gadā dzimšais Jevģēnījs, vadot automašīnu Audi-80 un veicot apdzīšanu, uzbrauca gājējam, kurš pēkšņi uznāca uz ceļa braucamās daļas. Gājējs ar traumām tika nogādāts Jēkabpils slimnīcā.

No neaizslēgtas mājas nozagts mobilo tālruni

16. septembrī Preiļu pagastā no kādas dzīvojamās mājas, kura nebija aizslēpta, nozagts mobilais tālrunis «Siemens A50», kurš pieder 1986. gadā dzimšajam Artūram. Notikušā apstāklis tiek noskaidroti.

Preiļu pagastā jaunprātīga dedzināšana

16. septembrī Preiļu pagastā jaunprātīgas dedzināšanas rezultātā nodega šķūnis, kūts, pirts un malkas šķūnītis. Uguns iznīcināja 20 tonnas siena un 40 kubikmetrus malkas. Vainīgā persona jau noskaidrota.

Satiksmes negadījumā gāja bojā cilvēks

16. septembrī Līvānu novada Turku pagastā ceļa Rīga – Dau-

gavpils 167. kilometrā 1975. gadā dzimšais Olegs, vadot automašīnu Audi-100 Avant, uzbrauca gājējam, kurš atradās uz ceļa braucamās daļas. Gājējs notikuša vietā mira. Policija noskaidro negadījuma apstāklus.

Apzagta virtuve

16. septembrī Galēnu pagastā no 1928. gadā dzimšajam Arvidam piederošās dzīvojamās mājas virtutes skapiša nozagtas dažadas mantas. Materiālais zaudējums, kas nodarīts īpašniekam, kā arī notikušā apstāklī tiek noskaidroti.

Sabojāja saimniecības ēkas jumtu

17. septembrī Preiļos nepazīstami jaunieši sabojāja 1926. gadā dzimšajam Vitoldam piederošās saimniecības ēkas jumta segumu. Lietas apstāklus noskaidro policija.

Preiļu slimnīcā nozagts naudas maks

18. septembrī saņemts iesniegums no 1923. gadā dzimšas Tatjanas par to, ka no Preiļu slimnīcas kirurgijas nodaļas telpām nozagts viņai piederošais naudas maks un 55 lati. Notiek zādzības apstāklī pārbaude.

Ārstēs termisku apdegumu

18. septembrī no Līvānu novada Rožupes pagasta Līvānu slimnīcā ar pirmās pakāpes termisku sejas apdegumu nogādāta 1967. gadā dzimši Valentīna. Policija noskaidro apstāklus, kādos gūts apdegums.

Ar piemeklētu atslēgu iekļūst dzīvoklī

18. septembrī, piemeklējot atlēgu, zagli iekļuvuši Preiļu iedzīvotājai, 1964. gadā dzimšās Zinaida dzīvoči un nozagusi juvelierizstrādājumus, kā arī mobilo tālruni. Policija noskaidro vainīgās personas un materiālo zaudējumu apmērus.

Strādāja bez dokumentiem

18. septembrī Līvānos konstatēts, ka SIA «SP Krasts» firmas pārstāvji ar automašīnu Ford Transit pārvadāja preces bez precu pavadzīmes rēķina. Par šo pārkāpumu sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Nepakļāvās policijas darbiniekiem

18. septembrī Līvānu policijas iecirknā dežurdaļas telpās 1977. gadā dzimisī Oksana alkohola reibumā nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Par to sievieti sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

21. septembrī tāpat uzvedās 1975. gadā dzimšais Līvānu iedzīvotājs Vladimirs, kad policisti viņu centās aizturēt.

Mašīnā – 100 pacīnas cigarešu

18. septembrī Riebiņu pagastā konstatēts, ka 1968. gadā dzimšais Vladimirs automašīnas Honda Civic salonā veda 100 pacīnas cigarešu bez valsts akcīzes markējuma. Vainigajam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

No pagalma nozagta veļas mazgājamā mašīna

19. septembrī saņemts iesniegums no Pelēcu pagasta iedzīvotājai, 1933. gadā dzimšās Veronikas par to, ka septembrā sākumā no viņas mājas pagalma nozagta saimnieci piederošā veļas mazgājamā mašīna. Policija noskaidro lietas apstāklus.

Noskaidrots telefona zaglijs

19. septembrī Līvānos 1984. gadā dzimšajai Margaritai nozagts mobilais tālrunis «Siemens C55». Īpašnieci nodarīts materiālais zaudējums 70 latu apmērā. Policija jau noskaidrojusi vainīgo personu.

Ar motociklu uzbrauca gājējai

21. septembrī Sīļukalna pagastā kāds motociklists uzbrauca gājējai un no notikuma vietas aizbrauca. Cietusī, 1986. gadā dzimši Anita, pēc gūtajām traumām nogādāta Preiļu slimnīcā. Satiksmes negadījuma apstāklī tiek noskaidroti.

Preiļos nozagta automašīna

21. septembrī Preiļos no mājas pagalma nozagta 1979. gadā dzimšajam Ziedonim piederošā automašīna VW Passat Variant baltā krāsā. Policija noskaidro vainīgās personas.

Huligānisma gadījumi

16. septembrī Līvānos 1946. gadā dzimšais Vasilijs veica huligāniskas darbības un nepakļāvās policijas darbinieku prasībām, kad tie viņu aizturēja.

18. septembrī saņemts iesniegums no Preiļu iedzīvotājai, 1975. gadā dzimšās Olgas par to, ka 1970. gadā dzimšais Māris pret viņu veica huligāniskas darbības un draudēja ar fizisku izrēķināšanos.

18. septembrī Līvānu iedzīvotājs, 1964. gadā dzimšais Jurijs alkohola reibumā veica huligāniskas darbības, lamājās un draudēja fiziski izrēķināties ar 1971. gadā dzimšo Inesi.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Kārtējais zaudējums mājās — 1:5

16. septembrī Preilos "Ceriba" stadionā notika kārtējā spēle Ziemeļaustrumu futbola līgas čempionātā. Preiļu komanda tikās ar Dilton-Juniors komandu no Daugavpils, kura atrodas grupas pirmajā vietā.

Jau spēles 4. minūtē pretinieku komandas uzbrucējs pēc piespēles no labās laukuma malas ar galvu raidīja bumbu Preiļu komandas vārtos. 38. minūtē pretinieki rezultātu dubultoja un atkal pēc centrējuma no labās laukuma malas. Di-

vas minūtes vēlāk bumba vēlreiz ielidoja Preiļu komandas vārtos un puslaiks tā arī beidzās ar rezultātu 0:3, par labu daugavpiliešiem.

Otrā puslaika sākumā labs sitiens padevās Andrejam Nikiforovam, bet bumba lidoja garām vārtiem. 55. minūtē aizsargu nesaprašanās rezultātā bumba ceturto reizi ielidoja Preiļu komandas vārtos un rezultāts kļuva 0:4. 61. minūtē mūsu komandas soda laukumā tika notriekts Daugavpils komandas spēlētājs un tiesnesis norādīja uz 11 m soda si-

tienu, ko pats cietušais arī realizēja, 0:5. Spēles 69. minūtē viesu komandas soda laukumā krit Preiļu komandas spēlētājs I. Madelāns, bet tiesneša svilpe klusē. 76. minūtē labs sitiens padodas M. Martinovam, bet viesu vārtsargs atrodas savā vietā. 84. minūtē Ilmārs Madelāns no savas laukuma puses atdod piespēli Ivaram Stupānam, kurš atrodoties triju viesu komandas spēlētāju aplenkumā, tomēr gūst vārtus. Spēles gala rezultāts 1:5, par labu Daugavpils komandai.

V. Ozoliņš

Sports, kura pamatā ētikas un morāles noteikumi

OSKARS TILLERS ir Latgales reģionālā karatē-šotokan kluba «Satori» prezidenta palīgs Preiļu rajonā. Pēc profesijas – mūzikas skolotājs, kura dzīves lielākā aizraušanās ir karatē. Šogad Oskars otrreiz ir kļuvis par studentu, tālāk izglītībā iegūs sporta skolotāja arodu Daugavpils universitātē.

Lai gan Austrumu cīņu veidi pašlaik Latvijā ir visai populāri un atzīti, Oskars tiem pievērsās astoņdesmitajos gados, kad sabiedrībā daudzi uz tiem skatījās aizdomīgi, sak, sociālistiskās padomju valsts pilsoniem nav vajadzīga ne svešā un neizprotamā austrumu tautu filozofija, ne arī sporta veidi. Patiesībā Oskara sportista karjera sākās Iecavā, mācoties skolā ar basketbola novirzienu. Taču augumā pūsis nebija padevies, tāpēc pamazām nonāca pie pārliecības, ka viņa fiziskie dotumi vairāk der cīņas sporta veidiem. Oskaram labi padevās brīvā cīņa. Vēlāk gan mācības nācās turpināt Rīgas 3.mūzikas internātskolā, pēc kurās beigšanas Oskars iestājās toreizējā Daugavpils pedagoģiskajā institūtā un apguva mūzikas skolotāja specialitāti, vienlaikus trenējoties džudo sekcijā.

1985.gadā Oskars Tillers sāka strādāt par pedagogu Aglonas internātgimnāzijā. Sports, ja tam pievērsas nopietni, rada sava veida pieradumu, vēlēšanos turpināt iesākt. Tā Oskars skaidro savu toreizējo tieksmi atrast iespējas turpmākiem trenējiem. — Es uzzināju, ka ar karatē nopietni aizrāvies Igors Komars, tagadējais Latvijas karatē federācijas noplēniem bagātās treneris. Tiesa, šīs sporta veids astoņdesmito gadu beigās Latvijā un Padomju Savienībā bija puslegālā statusā. Arī Aglonā toreiz netika organizētas nekādas oficiālas nodarbinābas, es biju Igoram vienīgi trenēju partneris,— stāsta Oskars.

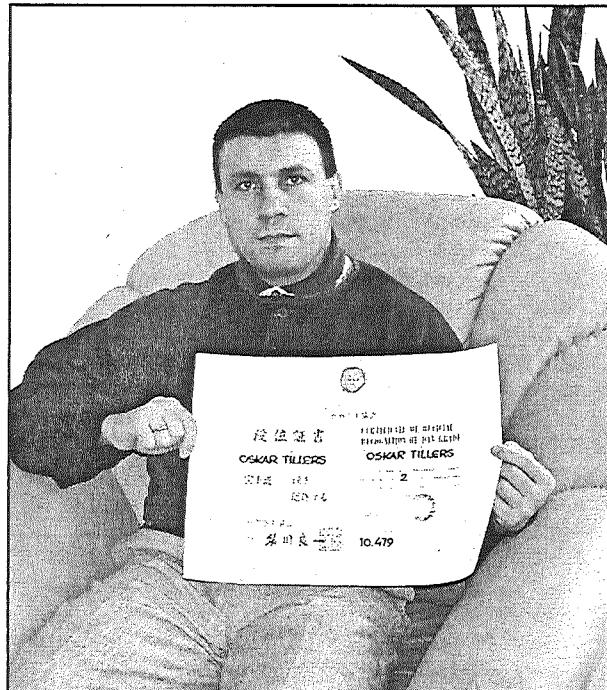
Pašlaik klubu «Satori» un tā vadītāju Igoru Komaru, kā arī viņa paligu Oskaru Tilleri zina visā Latvijā. Trenē-

grupas nodibinātas un veiksmīgi darbojas Rēzeknes, Krāslavas, Ludzas un Preiļu rajonā. Sagatavoti valsts, Eiropas un pasaules čempioni, daudzi zēni un meitenes trenēju laikā kļuvuši spēcīgi ne tikai fiziski, bet arī morāli nobriedusi, iemācījušies pašaizsardzības cīņas paņēmienus, piedalījušies daudzās dažāda līmena sacensībās, pierādījuši sevi kā spēcīgi, izturīgi un droši jaunieši.

Lai gan karatē tagad ir atzīts un populārs sporta veids, daļā Latvijas sabiedrības joprojām valda uzskats, ka tādā veidā mūsu jauniešos tiek iepotēta svešā austrumu filozofija, kas ne pie kā laba nenovedīsot. Oskars Tillers ir kategoriski pret šādu nostāju.

— Tulkojumā karatē nozīmē *tukšā roka*. Kenets Funakoshi, kas ir šī sporta veida dibinātājs, izstrādājis arī savu sportista goda un morāles kodeksu, kas līdz ar katra sportista sasniegumiem un medicīniskajiem datiem ierakstīts tā sauktajās Budo pasēs. Gluži kā desmit bauslīticīgajiem šie ētikas un morāles noteikumi visiem sportotājiem ir acu priekšā. Tājtos uzsvērts, ka viss balstās uz cieņu, ka karatē nesākas ar uzbrukumu, bet gan ar aizsardzību. To es arī mācu bērniem.

Šovasar Oskars Tillers ir nokārtojis pārbaudījumus un ieguvis otro danu, par ko saņemis attiecīgu sertifikātu, kas nesen atsūtīts no Spānijas, kur mīt Pasaules karatē federācijas prezidents. Man ir jau četrdesmit gadi, ne uz ko lielu vairs neceru, saka Oskars. Tagad pirmos danus jaunieši iegūst jau astoņpadsmit līdz divdesmit gadu vecumā, bet es sāku pārāk vēlu, sportists ir maz-

● Oksars Tillers māca mūziku Aglonas katoļu ģimnāzijas bērniem, studē Daugavpils universitātē, trenē jaunos karatistus, bet atrod laiku arī savu sportisko panākumu kaldināšanai. Attēlā viņš redzams ar nesen no Spānijas saņemto sertifikātu, kas apliecinā, ka viņam piešķirts otrs dans.

Jā, karatē ir kontaktna, kas zināmos apstākļos var klūt par bīstamu ieroci. Taču nazis arī ir ieroci — ar to var mizot kartupeļus, var arī nogalināt cilvēku. Protams, es ar jauniešiem daudz runāju par šīm lietām. Līdz šim nav nācies saskarties ar to, ka sportisti savas prasmes izmantojuši ļaunprātīgi. Gluži otrādi, trenēji un disciplīna dod pozitīvus auglus, jo daudzi puiši un meitenes sasniedz šo labus rezultātus, stājoties sporta novirzienā augstskolās, arī dienēt armijā aiziet nobrieduši un fiziski sagatavoti jaunieši.

Oskars Tillers ir pārliecināts, ka sabiedrībā tiek jaukti divi pilnīgi atšķirīgi jēdzieni — austrumu filozofija un cīņas filozofija. Austrumu filozofiju var pieņemt tikai tie, kuriem pašiem galvā tuksums un nav savas kristieša filozofijas, kura mums liek cienīt citus un būt iecītīgiem. Klubā tiek runāts par cīnu — cīnu pāšam ar sevi. Ir jāmācās uzvarēt savas netūkamās rakstura īpašības, kas neļauj būt pārliecinātam pāšam par sevi. Jāmācās pārvarēt sāpes un slinkumu.

— Karatē ir šoti precīza un kontrolēta tehnika. Paskatieties, kā notiek boksa vai kikboksa cīnās, cik tur nezēlības, cik traumi! Bet tā jau ir nevis austrumu, bet rietumu filozofija. Kura no tām nezēlīgāka? Šotokan — garš un gadiem ilgs ceļš līdz meistarībai. Pa to spēj iet tikai stiprākie, — ar lepnumu sarunas noslēgumā teica Oskars Tillers.

L.Kirillovas teksts un foto

Kad zemeņu stādījumus apsēdušas maijavaboles

Gadās, ka maijavaboļu kāpuri nograuz zemēnu ceru saknes un augus iet bojā. Tādā gadījumā stādus jaunas platības veidošanai nav vēlams ķemt no vaboļu apdraudētās platības. Ja tomēr ir vēlēšanās ķemt stādus no inficētā lauka, tad tie obligāti ir jānotira tā, lai uz tiem nepaliku zeme, jo kāpuri tiek pārnēsāti ar zemi. Ja stādus rūpīgi nemazgā, saglabājas risks pārnest maijavaboļu kāpurus (turklāt dažādās to attīstības stadijās — arī ar neapbruņotu aci neskātāmās) arī uz jauno lauku.

Izvēloties stādus no maijavaboļu apdraudētās platības, to vajadzētu darīt pavašari, jo ziemas aukstumā daļa kāpuru jau būs nosaluši.

Lai atrīvotos no kāpuriem, maijavaboļu apdraudēto lauku ieteicams pamatīgi apstrādāt. Protī — vismaz piecus gadus pēc kārtas laiks kārtīgi jāapar un jākultivē, jo maijavaboļu kāpuriem nepātīk zemes apstrāde. Tieks rekomendēts divas reizes gadā lauku apart un iespējami biežāk kultivēt, jo tad zeme tiek irdināta, apgādāta ar skābekli un maijavaboļu kāpuri pakāpeniski iet bojā.

Maijavaboļu kāpuru iznīcināšana ar ķimiskām vielām pie mums, Latvijā, nenotiek. Rietumeiropā un ASV tiek izmantota īpaša gāzveida viela — metilbromīds. To izpūš uz augsnēs, kas pārsegta ar plēvi, tā panākot augsnēs sterilizāciju desmit centimetru dziļumā.

Pēc preses materiāliem

SLUDINĀJUMI

Pārdod

lopbarības graudus. Tālr. 9194893; dažādus graudus. Tālr. 32240 pēc 21.00; māju un mežu 0,7 ha Stabulnieku pag. Tālr. 4821420 vakaros; darba zirgu, aizjūgu. Tālr. 46624 vakaros; grūsnu teli. Tālr. 9863113; lēti jaunu divānu. Tālr. 9737798; 2.-ist. dzīvokli Līvānos, Rīgas 37, 4. stāvs, pēc remonta, 2800\$. Tālr. 9226251;

Pērk

māju Aglonā. Tālr. 9185945; MTZ hidraulisko arklu. Tālr. 6403693.

- VID Latgales reģionālā iestāde rīko bezmaksas semināru Preiļu rajona nodokļu maksātājiem
- **DIENAS KĀRTĪBĀ**
- 1. Ministru kabineta 25.06.2003. noteikumi nr. 339 «Noteikumi par stingrās uzskaites preču pavadīšīm rēķiniem».
- 2. Ministru kabineta 01.07.2003. noteikumi nr. 361 «Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām».
- 3. Ministru kabineta 17.06.2003. noteikumi nr. 330 «Tabakas aprites noteikumi» un grozījumi Ministru kabineta 05.09.2000. noteikumos nr. 311 «Naftas produktu (degvielas) aprites noteikumi».
- 4. 19.06.2003. grozījumi likumā «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» un VID 25.08.2003. rīkojums nr. 1315 Grozījumi ar VID 08.03.2001. rīkojumu nr. 152 «Par metodiskajiem norādījumiem par uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību».
- 5. Dažādi jautājumi.

SEMINĀRI NOTIKS

- **25. septembrī** plkst. 10.00 Preilos, Raiņa bulvāri 17, kinoteātri «Ezerzeme»,
- **26. septembrī** plkst. 10.00 Līvānos, Raiņa ielā 4A, J.Graubiņa Līvānu mūzikas skolā

PĒRK dzelzsbetona konstrukcijas fermu ar iespēju tuvākajā apkārtējā iegādāties zemi.
Tālr. 6400443.

**Apgāds Zvaigzne ABC
IZSLUDINA KONKURSU
uz informācijas centra vadītāja vietu
Zvaigznes grāmatnīcā Preilos.**

PRASĪBAS:

- * augstākā pedagoģiskā vai humanitārā izglītība,
- * pedagoģiskā darba pieredze,
- * prasme strādāt ar datoru,
- * spēja patstāvīgi organizēt darbu,
- * precizitāte, komunikabilitāte.

CV līdz 3. oktobrim sūtīt: K.Valdemāra iela 6, Rīga, LV-1010
Fakss 7508798, e-pasts: info@zvaigzne.lv

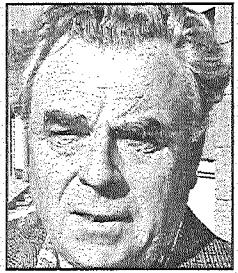
Vai Einaram Repšem jāatkāpjas no premjerministra amata?

Marija Šmukste,
pensionāre no
Rīgas:

— Nē, es domāju, ka viņam nav jāatkāpjas. Lai turpina strādāt par Ministru prezidentu. Nekas labāks nebūs, ja cits nāks viņa vietā.

Repšem izdevās vismaz nedaudz samazināt korumpētību. Domāju, ka viņam pašreiz jāzīt tur citu partiju spiediens. Diemžēl, mēs, parastie cilvēki šajā ziņā neko nevaram iespaidot.

Alberts Ceplis,
pensionārs no Preiļu novada:

— Referenduma laikā krize valdībā ir ļoti nepatikams skandāls. Uzskatu, ka premjeram nav jāatkāpjas no sava amata. Valstij

vajadzīgs stingrs mugurkauls. Viņš laikam aizskāra korumpētību, un kādam tas nepatik. Tomēr Einaram Repšem jāmēģina atrast kopēju valodu ar koaliciju. Atkāpšanās un valdības maiņa neko labu nedos. Mani pagaidām apmierina tas, kā Repše strādā, un viņš patīk visvairāk no lidzsinējiem.

Taču, ja nemaz nav iespējams tālāk strādāt, tad varbūt patiesām vajadzētu ārkārtas Saeimas vēlēšanas. Bet vispirms visiem jāmēģina atrast kopīga valoda.

Alla Kozure, mājsaimniece Preiļos:

— Man patīk, kā Einars Repše strādā, un nevēlos, lai viņš atkāptos no sava amata. Valdības pāreizējā politikā neesmu iedzīlinājusies, bet nedomāju, ka būtu vajadzīgas Saeimas ārkārtas vēlēšanas vai kādas citas krasas pārmaiņas.

Jāzeps Višnevskis,
zemnieks no
Atašenes:

— Nav nekādas vajadzības, lai Einars Repše atkāptos no premjerministra amata. Grūti atbildēt, vai viņš man patīk vai nē, bet man nepatīk tas, ja valdī-

bas maiņa notiek pārāk bieži. Notikumiem valdībā īpaši nesekoju, bet labāk, ja ir stabila, pastāvīga valdība, un iedzīvotāji valstī var mierigi strādāt.

Jānis Kozulis,
Saunas pagasta
iedzīvotājs:

— Es Saeimas vēlēšanās balsoju par «Jauno laiku» un par Einaru Repši. Solītie jaunie laiki gan vēl nav iestājušies, nekāda dzīves uzlabošanās nav manāma. Nepatika jaunā budžeta apspriešana, kad tika solīts sadārdzināt maksu par medicīnisko aprūpi. Arī citās jomās, ko iepriekšējā valdība atbalstīja, šī valdība samazināja līdzekļus. Simpatījas pret Einaru Repši ir zudušas. Taču es neticu, ka varētu kas izmainīties, ja viņa vieta premjera amatā nāktu kāds cits. Manuprāt, patlaban būtu jākeras pie tiem uzdevumiem, kas saistīti ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā, nevis jāgrauj valdības stabilitātē.

L. Rancāne
Foto: M. Rukosuļevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

...Tais tālajās plavās, kur atmiņas zied,
Tur vienmēr jūs mani satiksiet...

MŪŽIBAS VĀRDI

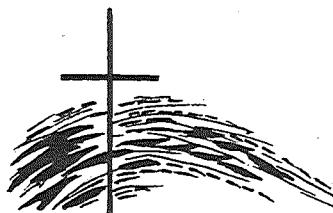
Rēnā septembrā novakarē stājusi pukstē skolotājas ELEONORAS ČERNODUBAS sirds. Eleonora Černoduba (Gorbunova) dzimusi 1922. gadā Makāšanu pagastā. Mācījusies Nautrēnos, Kārsavā, Latvijas Valsts Pedagoģiskajā institūtā, kur ieguvusi vēstures skolotājas kvalifikāciju. Strādājusi pārvaldes institūcijās Kārsavā, Ludzā, Daugavpilī, bet no 1952. g. līdz 1976. g. viņas mūžs saistījies ar Līvānu 1. vidusskolu, 14 gadi no tiem – direktore amata.

Saulaina, gaisa, sirsnīga, joti sievišķīga – tādu Eleonoru Černodubu atceras kolēģi; atsaucīga, cilvēcīga – tādu piemiņā naturēs viņas lielā audzēkņu saime.

Visdzīlākie cieņas, goda apliecinājumi, Jums, SKOLOTĀJ, aizojot aizsaules takās. Paldies par spēku malku dzīvei!

Līvānu 1. vidusskolas saime

PĀRDOD dīvānus,
atpūtas stūrišus, krēslus
Līvānos, Rīgas ielā 75
(rotālietū veikalā).

Lai tēva mīla paliek dzīļi sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
Skumju brīdī esam kopā ar Astrīdu
Stulpiņu un viņas ģimeni, TĒVU
mūžībā pavadot.

Rimicānu pamatskolas kolektīvs

...un atmiņas ziedēs ap viņu
baltais kā ābeles.

Preiļu rajona Izglītības pārvalde
izsaka patiesu līdzjūtību MA
vadītāji Annai Kārklei, MĀMULU
mūžības ceļos pavadot.

Tu pa plašajiem rudens vārtiem
Gribēji saullēktu sagaidīt steigt,
Pienā ca rīts ar pāragru salnu,
Pat nespēji savējiem ardīevas teikt.
Dalām bēdu smagumu ar Teklu un
Valdi Volontiem.

AAS «Balva» Preiļu pārstāvniecības
kolektīvs

Tuvs cilvēks nemirst,
Tikai pārstāj blakus būt...
Izsakām patiesu līdzjūtību Teklai
Volontei, VĪRU ANTONU mūžībā
pavadot.

2. stāva darbinieki

Liktenis nodzēsa manu sveci,
Un es tam liktenim līdzi –
Aizeju pat neatvadījies.
Lielajās bēdās esam kopā ar Teklu
un Valdi Volontiem.

Kaimini

Šajā vietā gan zeme, gan debesis
Ielicē rokas mūžībai tevi,
Tikai atmiņas atstājot dzīvajiem
Par to labo, ko devi.

Mūsu vispatiesākā līdzjūtība
Valdim Volontam, no TEVA uz
mūžu atvadoties.
VAS «Latgales ceļi» kolektīvs

Skaistākos ziedus tev noplūktu
dārzā,
Mīlākos vārdus tev sacītu, māt,
Ja tu šai vakarā, klusā un vēlā,
Nāktu ar mums vēl parunāt.

Izsakām līdzjūtību Ludmilai
Vucinai, MĀMULU
mūžībā aizvadot.

Rajona skolu direktoru vietnieki

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola

IZMANTO LABU IESPĒJU!

Jēkabpils filiāle a i c i n a
uz tikšanos ar profesionāļiem

Interesentiem piedāvājam lekciju

Audzināšana - zinātne vai māksla?

Lektore pedagoģijas maģistre Stanislava Marsone.

Iši lekcijas apmeklētāji varēs iegūt informāciju par RPIVA un studiju iespējām.

Būsiet laipni gaidīti!

PRIEĻOS 26.septembrī plkst.11.20, A.Paulāna ielā 2,
Preiļu 2.vidusskolā.

PRIEĻOS 26.septembrī plkst.12.30, Daugavpils ielā 34,
Preiļu 1.pamatskolā.

AGLONĀ 26.septembrī plkst.14.00, Aglonas vidusskolā.

Informācija pa tālruni 52 32016

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

■ 24. septembrī bioloģijas, ģeogrāfijas un
vestures skolotāju pieredzes apmaiņas seminārs
ekskursija.

■ 25. septembrī plksten 10.00 mūzikas
skolotāju seminārs.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

■ 30. septembrī rajona mazpulkku rudens
darbu skate.

■ 1. oktobri plksten 10.00 fizikas skolotāju
tikšanās ar izdevniecības «Lielvārds»
darbiniekiem Līvānu 2. vidusskolā.

Kinoēātris «Ezerzeme» Preiļos

■ 24. septembrī plksten 20.00 komēdija
«Māja ar kājām gaisā».

■ 26., 28. un 29. septembrī plksten 18.00
un 20.00, 30. septembrī plksten 20.00 de-
tektīvtrilleris «Čārlīja enģeli – 2».

Līvānu kultūras centrs

■ 26. septembrī plksten 19.00 koncerts
«Vai Eiropā būs jautrāk?» ar populāru aktieri
pedaļišanos.

■ 27. septembrī plksten 17.00 starp-
tautiskais folkloras festivāls «Rudenāji 2003».

■ 28. septembrī plksten 9.00 Mīkeldienas
gadatirgus.

Jersikas tautas nams

■ 27. septembrī plksten 22.00 groziņballe,
spēle Aija.

Sīlukalna kultūras nams

■ 27. septembrī plksten 22.00 spēle gru-
pa «Forte».

Stabulnieku kultūras nams

■ 27. septembrī plksten 22.00 Stabulnieku
kultūras nama dueta «Varavīksne» albuma
«Mīla kā vīns» prezentācija.

Pelēču kultūras nams

■ 27. septembrī plksten 22.00 spēle gru-
pa «Ilūzija».

Aglonas kultūras nams

■ 26. septembrī plksten 22.00 diskotēka.
■ 4. oktobri plksten 21.00 balle, spēle In-
ga un Normunds.